

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 55. No. 66-
1940. március 22., péntek.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trfb. Arad.

Helsinki:

A finn fővárosból kiadott egyik jelentés arról számol be, hogy a finn kormány benyújtotta lemondását. (Rador.)

A Stockholms Tidningen című lap moszkvai tudósítója jelenti, hogy a szovjetkormány újabb követelésekkel lépett fel Finnországgal szemben.

A Berlingske Tidende nevű lap szerint Németország osztja Szovjetország azoni véleményét, hogy a semleges államok védelmi szövetsége csak árthat a finn békének.

A párisi norvég követség erőiesen cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a szovjetkormány Norvégiától bizonyos kikötőkben szabad zónákat követelt volna.

Schwazkeff, berlini szovjetorosz követnek gyors elutazását Berlinből Moszkvába a National Zeitung Berlinből érkezett tudósításában úgy kommentálja, mint egy második diplomáciai ténykedést, amely a brenneri megbeszéléseket követi. A Baseler Nachrichten szerint a brenneri megbeszéléseken Németország és Olaszország külpolitikai érdekei megegyeztek Délkelet-Európát illetően.

Mackensen római német nagykövet csütörtökön reggel Berlinbe utazott. (Rador.)

London:

Az Északi-tenger öblében egy halászhajó megmentett négy német pilótát, akik közül kettő súlyosan megsebesült.

A Queen Mary nevű angol óceánjáró hajó 12 órával a Mauretania elindulása után felszedte horgonyait és utnak indult a newyorki kikötőből. Ugyanígy tett a „Mauretania” is.

Szerdán este Anglia déli partjai közelében egy hajókaravánt német repülőgépek bombáztak. A hajók személyzetének négy tagja a helyszínen meghalt, egy ötödik tengerész a kórházban halt meg.

Purvis, az angol-francia vegyes vásárlóbizottság elnöke kijelentette, hogy tárgyalások folynak újabb repülőgépek megrendelése ügyében. Az új rendelés összege 1 milliárd dollár.

Stoke on Trentben a Mossfield Longton egyik bányájában történt robbanás következtében nyolc bányász meghalt, négyen pedig súlyosan megsebesültek.

A Reuter ügynökség jelentése szerint a Bothal és a Wiking nevű dán hajókat szerdán reggel elsüllyesztették. Attól tartanak, hogy a legénység 30 tagja életét veszítette. Csütörtökön reggel Anglia keleti partvidékén egy csónakban husz matrózt találtak, akiket megmentettek. A Bothal 2300, a Wiking 1200 tonnás hajó volt. (Rador.)

Berlin:

A német nagvvezérkar a következő hivatalos harctéri beszámolójelentést adta ki: A Moseltől keletre kisebb járőrcsatározások voltak. Egy német repülőraj Scapa Flow magasságában megtámadott egy angol hajórajt, amely több kereskedelmi és hadihajóból állott. A németek bombázták a hajókat és súlyos károkat okoztak. A hajók közül mintegy 43 ezer tonnatartalom elsüllyedt. Később angol légitraj is megjelent és harcászálott a német gépekkel. Sikeresült egy angol repülőgépet lelőni. A németek vesztesége egy gép. Az angolok szerdáról csütörtökre virradó éjjel a Sylt szigetnek Price nevű állása ellen történt légtámadásnak három angol repülőgép esett áldozatul. Ezt eddig még az éjjeli támadás miatt nem lehetett megállapítani.

Londonban egyébként szerdáról csütörtökre virradó éjjel ellenséges repülőket fedeztek fel, amint azok a tenger felől jövet keresztülrepültek az angol fővároson. (Rador.)

Megalakult az új francia kormány

Paul Reynaud alakította meg az új kabinetet — Londonban a Chamberlain-kormányban is változást várnak

Élénk diplomáciai tevékenység indult meg Róma, Moszkva és Berlin között

Páris. (Rador.) A francia kormány csütörtökön délelőtt bizonyos módosításokra való fenntartással megalakult. Ezek a módosítások az utolsó percben is lehetségesek. Az új kormány névsora a következő: Miniszterelnök és külügyminiszter: Paul REYNAUD, nemzetvédelem: DALADIER, helyettes kormányelnök: Camille CHAUTEMPS, haditengerészet: CAMPINSCHI, légiügyi miniszter: Laurent EYNAC, hadfelszerelési miniszter: DAUTRY, igazságügy: SERROL, pénzügy: LAMOUREUX, belügy: Henry ROY, kereskedelemügy: Louis ROLLIN, gyarmatügy: MANDEL, nemzetnevelésügy: SARRAUT, vagy

DELBOS, földművelésügy: QUEILLE, ostromzárlatügy: MONNET, közmunkaügy: DE MONZIE, munkaügy: POMMARET, postaügy: FEYRIER, tájékoztatásügy: FROSSARD, kereskedelmi tengerészet: RIO, közegészségügy: PERNOD, nyugdíjügy: RIVIERE, vagy TAURINS, államtitkárok: miniszterelnökség: Raymond VIDAL, külügy: Champetier de RIEBES, belügy: JACQUINOT, hadügy: DUCAUX, pénzügy: LANJEL, a kiirtett Elzász-Lotharingia államtitkára: SCHUMAR, haditengerészetügy: BLANCHO, munkaügy: ALBERTIN.

Daladier kétszer visszautasította új kormányelnöki megbízatását

Reynaud designált miniszterelnök éjjel fél 1 órakor fejezte be tanácskozásait. Hír szerint a külügyi tárcát Herriotnak ajánlották fel és sikerült biztosítani Chautemps és Lamoureux közreműködését is. A mérsékelt csoport részéről Mandel és Rollin kapott felszólítást a közreműködésre.

Páris. (Rador.) Lebrun köztársasági elnök két szer is meghívta Daladier volt miniszterelnököt és felajánlotta az új kormány alakítását, de Daladier mindkétszer visszautasította a megbízatást.

Reynaud nagy rokonszenvnek örvend az összes pártok körében és valószínű, hogy kormányalakítási kísérlete sikerrel fog járni.

A francia képviselőház titkos ülésén határozottabb és tevékenebb háborút követeltek

Németország ellen és helytelenítették az eddigi tértelenséget.

Az új kormánynak ezért erősebb háborút kell folytatnia és a miniszteri tárcák olyan egvének kezébe kerüljenek, akik eddig is az erősebb hadvezetés mellett szálltak síkra. Azok, akik a kormányváltozástól belső egyenetlenségre gondolnak, tévednek, mert Franciaország ma is teljesen egységes a háború folytatása tekintetében.

A Havas távirati iroda jelenti: a francia kormányváltozás nem jelent semmilyen vonatkozásban változást a francia külpolitika eddigi irányvezetésében.

A francia-angol együttműködés továbbra is a jelenlegi barátságos marad és a háborús célok tekintetében is teljesen egységes marad az angol-francia hadvezetés.

Élénk diplomáciai tevékenységet jósolnak husvétra Berlin és Moszkva között

Amszterdam. (Rador.) A Reuter-ügynökség értesülése szerint Berlinben híre jár, hogy a husvétli ünnepek előtt fontos politikai események következnek be. Azt hiszik, hogy a Moszkvába utazott berlini szovjet követ találkozást készít elő több német birodalmi és szovjet vezető között.

Semleges körökben úgy tudják, hogy RIBBENTROP és GÖRING Moszkvába utaznak, mások viszont arról beszélnek, hogy MOLOTOV megy Berlinbe.

A Telegraph berlini tudósítója jelenti, hogy diplomáciai körökben egy német-olasz-orosz

közös nyilatkozat kiadását várják, melyben leszögezik annak szükségességét, hogy új Európa alakuljon, amelyet a három nagyhatalom vezetne.

A szovjet nagykövet tegnap váratlanul Moszkvába utazott. Utazását a brenneri tájálkozával hozzák összefüggésbe, mert változatlanul fenn tartják német politikai körökben, hogy a német-olasz-orosz külpolitika bizonyos célból való összehangolása küszöbön áll. Aljtólág már ma igen nagyjelentőségű politikai esemény bekövetkezésével kell számolni. Ezzel szemben illetékes helyen továbbra is cáfolják, hogy Göring, vagy Ribbentrop Moszkvába utazna.

Molotov március 29-én beszédet mond

Riga. (Rador.) Moszkvai jelentés szerint a Kremlhez közelálló politikai és diplomáciai körök úgy értesültek, hogy Molotov külügyi népbiztos március 29-én beszédet mond, amelynek igen nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A Stockholm Tidningen című lap moszkvai tudósítója jelentette, hogy Molotov nyilatkozott a Tass ügynökségnek s kijelentette, hogy Oroszország nem tűri a skandináv államok védőszo-

vetségét. Szovjet fellövés szerint Finnország a negyedik balti-állam.

A Szovjet újabb finnországi követelésével kapcsolatban a Stockholm Tidningen Moszkvából a következőket jelenti: A finn delegáció és a szovjet megbízottaknak a békeszerződés ratifikálására vonatkozó első találkozója alkalmával az oroszok kijelentették, hogy a határt nyugati irányban még jobban ki kell terjeszteni.

mint ahogyan azt eleinte hitték. A lap tudósító szerint a finnek kénytelenek elfogadni ezeket az újabb feltételeket. Ugyancsak a Stockholm Tidningen híradása szerint Molotov husvétkor Berlinbe utazik.

Dánia kártérítést igényel Angliától

Kopenhága. (Rador.) A Dán Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Megállapítást nyert, hogy dán területre repülőgépbombák estek. Ezeknek repeszdarabjaiból kiderült, hogy angol repülő-

gépek követték el a határsértést. A kopenhágai kormány megbizta londoni követét, hogy jelentsen be tiltakozást az angol külügyminiszter jumban Dánia semlegességének megsértése miatt. A londoni dán követ ezenkívül kártérítési igényekkel lép fel a dán területen okozott károk miatt. Dán hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy az angol repülőgépek által okozott anvagi kár igen csekély.

A holland távirati iroda jelentése szerint az utóbbi napokban idegen nemzetiségű repülőgépek nem repültek el holland terület felett.

70 kilométeres acélgát védi Belgiumot

Brüsszel. (Rador.) A belga honvédelmi miniszter nyilvánosságra hozta a Belgiumban folyó védelmi munkálatokról szóló beszámolóját. A jelentés szerint az ország belsejét óriási acélgát védi, amelyen nem lehet áthatni. A védőművek hosszúsága 70 kilométer.

Svédországot érzékeny kár érte Finnország megcsönkítésével

Stockholm. (Rador.) Upsalában nagy tüntetés volt, amelynek során beszédek hangzóttak el. Az összes svéd politikai pártok szónokai élesen támadták a kormányt Finnország-

gal szemben tanúsított politikája miatt. A szónokok Finnország megcsönkítését a legnagyobb csapásnak mondták, ami valaha Svédországot érte.

Közeledést egyengetnek a szovjet és Törökország között?

Ankara. Jól tájékozott körökben kijelentik, hogy a harmadik birodalom akciót indított Törökország és a Szovjet között kötendő megemlékezési szerződés érdekében. Török politikai körök szerint Törökország senki ellen sem vélekedik támadó szándékkal, éppen ezért nem ellenezne

egy ilyen egyezmény megkötését. Ez azonban csakis a már ismertetett feltételek mellett történhet meg a Törökország és a Szovjet közt létrejövő megemlékezési egyezmény mindkét országnak csakis hasznára válhatna. (Timpul.)

Popoff: Javul a román-bolgár viszony

Szófia. (Rador.) Popoff külügyminiszter a parlament tegnapi ülésén újabb semlegességi nyilatkozatot tett.

— A mostani Bulgária, — mondotta a külügyminiszter, — jogos érdekeink hangsúlyozása mellett, a legszigorúbb semlegességi politikát folytatja. A testvéri Jugoszláviával örök barátsági, Törökországgal barátsági szerződést kötött. Romániával és Görögországgal való kapcsolatai pedig örvendetesen javultak.

A külügyminiszter ezután visszautasította a külföldön Bulgária magatartásával kapcsolatban felbukkant bizonyos híreszteléseket. A Skandináv államok példája igazolja,

hogy a semlegesség legcsekélyebb megsértése maga után vonta volna a háború kiterjedését. Ez tanulság Bulgária számára, a melynek semlegességét nemcsak valamennyi szomszédja, hanem a nagyhatalmak is, beleértve a hadviselőket, jóváhagyták.

Angol járőr sikeres harcra

London. (Rador.) A franciaországi angol expedíciós hadsereg parancsnoksága közli: Tegnap éjjel egy angol járőr sikeres harcra bocsátkozott egy ellenséges járőrrel. Hosszan tartó elkeseredett ütközet után öt ellenséges katonát megöltek és egyet elfogtak. Az angol járőrnek nem voltak veszteségei.

Az angol repülőgépek nem sértették meg Hollandia semlegességét

Amszterdam. (Rador.) Az egyik német sajtóiroda olyan híreket terjesztett, hogy a Sylt-szigetet bombázó angol repülőgépek megsértették Hollandia területét. Holland hivatalos jelentés megállapítja, hogy külföldi repülőgépek nem haladtak el a lezgett időben holland terület fölött.

Welles utban Amerika felé

London. (Rador.) Az alsóházban tegnap felszólalás hangzott el arra vonatkozólag, hogy nem lehetne-e megtudni, milyen eredménnyel hagyta el Európát Sumner Welles, Buttler külügyi államtitkár a felszólalásra ezeket mondotta:

— Összekötöttem az Egyesült-Államokkal annyira kielégítő, hogy számíthatunk az amerikai kormány udvariasságára és rövidesen tájékozódva leszünk Sumner Welles európai látogatásának eredményeiről.

Róma. (Rador.) A ma megjelent olasz lapok ismét erőiesen cáfolják, mintha Mussolini és Hitler tárgyalásain békekötésről esett volna szó. Cáfolják azt is, mintha azon az ebéden, melyet Ciano gróf külügyminiszter adott Welles amerikai államtitkár tiszteletére, békéről tárgyalt volna. Hangsúlyozzák, hogy Welles államtitkár megnyerte Róma rokonszenvét. A lapok leszögezik azt a tényt, hogy a Ducenak megvan az elgondolása Európa új elrendezéséről, de Mussolini, aki egy nagy népvezére, tudja azt is, hogy a történelemben vannak olyan pillanatok, amikor az ágyukat illeti a szó. Az olasz kormány álláspontját leghívebben a Corriere della Sera szögezi le. A lap szerint Olaszország nem hadviselő állam, de rendkívül ügyel érdekeire és nem lép be a háborúba, abba a háborúba, amelyben a hadviselő felek is rendkívül óvatosan viselkednek.

Róma. (Rador.) Amidőn Olaszországot elhagyta, Sumner Welles a következő táviratot intézte Ciano gróf olasz külügyminiszterhez:

„Kérem excellenciádat, közölje felséges uralkodójával, hogy milyen nagyra értékelem a számomra engedélvezett kihallgatást. Nem mulaszthatom el, hogy ismételtén köszönetet mondjak azért a szívélyes és baráti fogadtatásért, amelyben az olasz kormány részese-

KÖRTEREM

Irta: DIÓSZEGHY MIKLÓS

Tízennégyen feküdtek a kórház közös termében. Szegény emberek. Valamennyien élveztek a gondtalanságnak, a pihenésnek azt a zsongító biztonságát, amit az olyan váratlan környezetváltozás jelent, mint a kórházi élet, amelynek megvan a menetrendszerű programja. Mellettem feküdt például a vakbélgyanus Vonyátka, lakatossegéd, aki pénteken jött be és amikor meghallotta az orvostól, hogy csak hétfőn operálják, boldogan sóhajtott:

— Istennem, két nap pihenés. De rám fér. Beh jó lesz

és a csikos kórházi ruhában úgy heverészték az ágyakon, mint valami üdülőhelyen.

Visszekerültem érezni lehetett, hogy mennyire hálásak a sorsnak a napi ötszöri étkezésért és a többi földi jóért. A vén Kerekes például úgy hízott az orvosnak és az ápolónóknak, mintha az lett volna a főfoglalkozása, hogy beteg az Erzsébet-kórházban. Állandóan függőleg segítette a nővéreknek, ha valaki kért egy pohár vizet, ő rohant a csaphoz, stréberkedett, segített, Kerekes volt a közös körterem lelke

Egyszer leült az ágyam szélére s elégedetten magyarázta:

— Finom ez a központi fűtés. Sose aludtam még olyan szobában, ahol ilyenmi is van. Nincs ezzel semmi veszélyesség, kérem.

Azán kissé mérgesen jött hozzám:

— Ha innen kikerülök, fűtetlen szoba vár engem. Ebben a fagyhullámban, kérem. Hogy ennél még a fene.

Igen, a körteremben lehetőleg mindenki tartotta a pozícióját, ravaszul válaszoltak az orvosok kérdéseire, sópáncsodán nyúlt az arcuk, miközben az orvos vizsgálta őket, mutogattak a fájó helyekre, még erőltetve köhögték is, s csak hogy minél több legyen a szomorúság körülötök.

Már harmadik napja feküdtem köztük, amikor

a legnagyobb meglepetésemre rájöttem, hogy a körteremben kitört az Intrika. Féltekenyen nézték egymást, nyugtalanokdtek, hátha mindez elmúlik, a tizórára a két tojás, néha, néha meg sonka, délen és este is meleg hus.

Valami gonoszkodás kezdett beülni a jelkekbe. Ilyeneket mondogattak egymásnak félig tréfásan, de elpalástolt ellenszennvel.

— Ugyan maga már két nap mulva már biciklizhet is. Mit affektál? Egy meglelt ember.

Küjönösen Hunyadi rá járt rá a rud. Keszeg, színtelen arcu ember volt Hunyadi, mozdulatlanul feküdt naphosszat a sarokban a legutolsó ágyban. Senkihez nem beszélt, csak nézte a plafont türelmesen, magában szenvedve.

Bejött a főorvos, s megkérdezte tőle:

— Na, hogy van?

— Köszönöm szépen, főorvos ur, nagyon jól vagyok — felelte Hunyadi.

Amikor kiment az orvos, összeröffenetek a többiek:

— Hát ha jól van, miért fekszik kórházban? Mit veszi el mások elől a hejyet?

Szegény Hunyadi állandóan bírálhatták, azt a gyűlöletet, amit egymás iránt éreztek, odaszórták a sarokágyra, ahol Hunyadi mindezzel semmit sem örökött, feküdt és hallgatott.

Végeredményben azonban örültek az emberek a körteremben az életnek. A fiatalabbak ijedejmes kedvességekkel udvaroltak a nővéreknek, helyesebben mondvá kedveskedtek velük, az ajándékba kapott virágokat a nővéreknek adták.

Igy éjtünk jódarábig zavartalanul, amikor egyszerre váratlan esemény történt, ami végsőkéig felzavarta a közös körtermesek lelkét.

Egyik este a főorvosi vizit után épp lámpapótlás előtt nyitva maradt a körterem ajtaja s behallatszott a főorvos és az ápolónó beszélgetése.

— Ezen az emeleten egyetlen egy üres ágy nincsen, főorvos ur, — mondta az ápolónó.

— Okvetlenül helyet kell csinálni — válaszolta a főorvos.

Majd hozzátette erőiesen:

— Ebből a körteremből holnap kirunk valakit feltértenül. Súlyos beteget hoztak vidékről, muszály hejyet csinálni.

Azán bejött az ápolónó, leoltotta a villanyt, kigyulladt a körteremben az éjszakai kék lámpa, amely, ha fél álomból nézi az ember olyan, mint este a dunai hajók hátsó kékfénye.

Az ápolónó kiment s Kerekes izgatottan ugrott fel helyéről. Odarohant Vonyátkához, majd még két fentjáró bereg is gyűlt össze az ágy körül s izgatottan süttögték:

— Hallottátok, Egyet kisepnek közülünk holnapra. De kir?

Mintha rémület lobogott volna a szemükben, úgy megzavarodott ez a sok szegény ember, akiket nem várt otthon fűtetlen szoba, s talán még jókoszt sem. Mintha az állásukat veszítették volna el, olyan ijedten tárgyalták ezt az esetet.

Vonyátka végül is kisütötte:

— Hát én azt mondom, meglássátok, hogy a Hunyadi írják ki. Nem panaszkodik az egy szóból sem.

Volt éjjel, mire elaludtak az emberek. Még egy-egy sóhajtozás hallatszott, a vén Kerekes magában beszélgetett, sópáncsodott, szidta az életet, aztán csend lett, valamennyien mély álomba merültek.

Lehetett hajnali négy óra, amikor lármára ébredtem fel. Arra lettem figyelmes, hogy Hunyadi emelik az ágyról, beteszik a bádogg furgomba és viszik le a halottasszobába. Hunyadi, aki soha nem panaszkodott, csendben és szerényen meghalt.

Ijleődött csendben ültek fel a körterem lakói az ágyukon. Összenéztek, tekintetükben valami alig leplezett elégedettség szelidült.

Hosszu csend után szólalt meg az öreg Kerekes:

— A főorvos urnak nem lesz dolga reggel a kiirással...

Félóra mulva már ismét aludtak. Nagy békében, nyugalomban, mint akik hirtelen veszedelem, föl szabadulnak meg.

félt és azokért az eredményekért, amelyeket a kormány fejével és excellenciáddal folytatott tárgyalások során elérni módomban volt. Ezek alkalmával olyan értesüléseket szerez-

tem, amelyeket továbbítani fogok az Egyesült-Államok elnökének. Kérem fogadja megkülönböztetett tiszteletem kifejezését."

Az angol parlament követni fogja a francia kamara példáját

London. (Rador.) A csütörtökön reggel megjelent angol lapok nagy része a kormány átalakítását követeli és azt kívánja, hogy háborús kormány létesüljön, amely nagyobb eréllyel vezesse az ügyeket.

A Daily Mail jelenti, hogy Chamberlain a húsvéti szünet alatt foglalkozni fog a kormány átalakításának kérdésével. Nagyon valószínű, hogy megalakul a háborús kabinet és a miniszterek száma kisebb lesz, de felelősségük nagyobb a jelenlegiekénél. A franciaországi események hatása meg fog mutatkozni az angol belpolitikában is.

A News Chronicle azon reményének ad kifejezést, hogy Anglia követni fogja Franciaország példáját és bizonyítékát adja politikai realizmusának.

Megérkezett Rómába a londoni válaszigyzék

London. (Rador.) Nagybritannia római nagykövete tegnap átvijította kormánya válaszát március 3-án kelt olasz tiltakozó jegyzékre. Az angol válaszigyzék megállapítja, hogy amikor a nemzetközi törvények elveit alkalmazták, figyelembe kell venni azt a tényt, miszerint az angol kormány olyan ellenféllel áll harcban, amely számtalanszor megsértette ezeket az elveket, de az emberiség elveit is. Az olasz kormány meg fogja érteni, ha az ellenségnek továbbra is megengednek, hogy büntetlenül sértse meg a nemzetközi törvényeket és folytassa üzemeltetést az alatt, amíg Nagybritannia a legnagyobb elővigyázattal tartja be a nemzetközi törvények által rá rótt kötelezett ségeket, ez a körülmény előnytelenül befolyásolná a háboru menetét.

Nagybritannia kormánya nem kívánja elfelelő módszereit utánozni, amely módszerek következtében az angol és semleges hajókon kívül az olasz hajók is szenvedtek. Eppen ezért kívánta azokat az elveket alkalmazni, amelyek mint hadviselő felet megilletik.

Minden erőfeszítést megtettek arra, hogy az olasz és semleges kormányokat megkíméljék a dugárak ellenőrzésének hátrányaitól. Az angol kormány tudomásul veszi az olasz kormánynak azt a kijelentését, hogy az angol kormány által foganatosított intézkedések veszélyeztetik az 1938. áprilisában megkötött olasz-angol gazdasági és politikai egyezményt. Nagybritannia kormánya nagy fontosságot tulajdonít ezeknek az engedményeknek, amelyek a Földközi-tengeri politika megszilárdítására vezettek. Nagyon sajnálatos volna, ha ez az egyezmény szenvedne azon intézkedések következtében, amelyeket Angliának, mint hadviselő félnek jogában áll foganatosítani. A háboru kitörése óta az angol kormány és az olasz hatóságok mindent megtettek, hogy kiküszöböljenek olyan surlódó felületet, amely az idők folyamán keletkezhet. A brit kormány válasza hiábavaló lenne, ha nem tudná meggyőzni az olasz kormányt arról, hogy az angol kormány minden lehető módon megteszi Olaszország és a semleges államok javára, ami összeegyeztethető a háboru további vezetéséhez szükséges törvényes intézkedésekkel.

Stanley hadügyminiszter feltünéstkeltő beszéde

London. (Rador.) Oliver Stanley hadügyminiszter tegnap ebédet adott a nemzetvédelmi bizottság tagjai tiszteletére és ezen beszédet mondott, amelyben válaszolt a külföldi sajtó támadásaira, hogy szétromboljon bizonyos illúziókat. Azok, akik Nagybritannia féltékenységéről és kezdeményezési hiányáról beszéltek a finnek megsegélyezésével kapcsolatban, azoknak csak azt válaszolhatom — mondotta a hadügyminiszter — hogy tulságosan tiszteletben tartottuk a semleges államok jogait. Ez veszedelmes lecke volt a semlegesek számára és megtanított bennünket arra, hogy akik nem tartják tiszteletben a semlegesek jo-

gait, hasznot húzhatnak abból. Ez a lecke alkalmas arra, hogy sok angol hazafinak emlékeztetésben maradjon.

Hore Belisha elhatározása

London. (Rador.) Hore Belisha volt hadügyminiszter tegnap este bejelentette, hogy lemond a liberális párt parlamenti csoportjának elnöki tisztségéről. Hore Belisha a következőket mondotta:

— Nem kívánom megtartani a párt parlamenti csoportjának elnöki tisztségét, mert esetleg feszélyezném a párt többi tagját. Viszsa akarom szerezni teljes személyi szabadságomat, hogy véleményemet mindenkor kifejezésre juttathassam, amit mindaddig nem tehettem, amíg ilyen tisztséget töltöttem be.

Berlinben oáfolják a birodalmi gyűlés összehívásának híret

Brüsszel. (Rador.) A Havas-ügynökség berlini tudósítás alapján közli, hogy a német fővárosban mit sem tudnak a Reichstag közeli összehívásáról miként azt a külföldön hiesztelték.

A legszigorubb büntetés vár mindazokra, akik visszaéléseket követnek el a kormány segélyakciója során

Szász Pál dr. szenátor parlamenti felszólalása a magyar kisebbség egységes közvéleményének kialakításáról

Bucuresi. A kamara ülésén az összpontosított hozzájárulóinak segélyezésére vonatkozó törvénytervezet vitája volt soron és L. Scridon kérte, hogy a támogatás a lehető legigazságosabb módon történjék. Eugen Dunca, Ene Filipescu és Mavrocordat a tervezetben szereplő megtakarításokra vonatkozóan tesznek megjegyzéseket. Horia Grigorescu belügyi alminiszter ismertette azokat a körülményeket, amelyek a kormányt arra késztették, hogy az összpontosítottok segítségére siessen. Eddig 304 ezer családot támogatott a kormány. Az államtitkár kijelentette, hogy a segélyalap, amely 1 milliárdot tesz ki, szükség esetén növelhető lesz és a szoroszással foglalkozó bizottságok összetételei garantálják, hogy igazságtalanságok nem történnek. Különbösen is a legszigorubb büntetéseket helyezik kijárásba azok számára, akik a segélyezésre szánt összegekkel visszaéléseket követnek el. A törvénytervezetet elfogadják, majd a felirati beszéd válaszában vitájában Manea, valamint Draghici szólaltak fel.

Ralea Mihai munkügyi miniszter a szenátus elé terjesztette a zeneszerzők, festők és szobrászok nyugdíjintézetéről szóló javaslatot.

A szenátus legutóbbi üléséről hiányos tudósítás jelent meg Szász Pál dr. szenátor beszédéről. A helyes tudósításunk a következő:

Szász Pál dr. megállapítja, hogy a jelenlegi költségvetést kivételnek kell tekinteni, majd egyes intézkedéseket javasol a bevételek biztosítására. Bejelenti, hogy a költségvetést megszavazza, majd így folytatja:

— Mindenesetre szükséges, hogy népünk azáltal a meggyőződésével vállalja az új terheket, hogy azok saját érdekeit szolgálja. Vasárnap Székelyudvarhelyen voltam, résztvettem az ottani földművesek gyűlésén és ismét meggyőződtem arról, hogy fenn kell tartani népünkkel a közvelelő sz. szelőkötést. Így tájékozhatjuk megfelelő módon így alkotunk egészséges közvéleményt a magyar

kisebbség sorában. Kérem, adják meg nekünk ezt a lehetőséget. Akkor pedig, amikor népünk megértéssel viseli ezeket az újabb terheket, kötelességemnek tartom felkérni a kormány összes tagjait, hogy kölcsönös együttműködéssel biztosítsák az adózók produktív munkájának lehetőségét, valamint a munka ellenértékének elnyerését, mert csakis így teljesíthetők a kötelezettségek.

— Kérem a pénzügyminiszter urat, — folytatta Szász Pál dr., — inézkedjek sürgősen a rekvirálási bönök kifejtése iránt, továbbá az irányban, hogy a végrehajtószervek járjanak el igazságosan és emberségesen az adózókkal szemben. A kincstári szervek illetékesek a költségvetés végrehajtására s nem a csendőrség. A mi népünk kivette részét és kiveszi ma is az előirt kötelezettségek teljesítéséből. Kiemelem itt főleg a hadfelszerelés kölcsönjegyzést. Az egyetemes érdekre nézve ár. tájmas kétkedni ebben, vagy más magyarázattal vádolni népünket. Felelősségteljes napokat élünk. Kérem önöket uraim, vegyék tekintetbe a nehézségeket, amelyekkel küzdünk, lehetőségeinket és támogassák munkánkat a lehetőségek megvalósítása érdekében.

Utána Agärbiceanu beszélt, aki ejsemrdiege emlékeztet meg a költségvetésről s hangoztatta az ország pénzügyi politikájának egészséges voltát. Ez a költségvetés nehéz — úgy mond —, de a román nép teljes eréllyel és nyugalommal állja ki ezt a vizsgát.

Agärbiceanu után Mociornița, Flueraș, Enescu, Comsa Samoil és Ioan P. Ioan szólaltak fel.

Teleki Pál gróf látogatása XII. Pius pápánál

Róma. (Rador.) Teleki Pál gróf magyar miniszterelnököt XII. Pius pápa kihalgatáson fogja fogadni.

A HABZÓ FOGPÉP

Nem folynak tárgyalások a Vatikán és Németország között

Róma. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint vatikáni felhatalmazott körökben a leghatározottabban cáfolják azokat a külföldi híreket, amelyek szerint a Szentszék és a német birodalom között tárgyalások kezdődtek volna a németországi és a jelenleg Németország által elfoglalt területeken élő katolikusok helyzetére vonatkozó új egyezmény megkötéséről.

URANIA mindig az élen.

Telesonlóvót 12-32

A filmek filmje!

A baltársiasság, testvériesség és önteláldozás hősköteménye!

KÉK CSILLAG (BEAU GESTE)

Gary Cooper:

— „a „Bengáli“ óta, életem legnagyobb élménye ez a film.” —

RAY MILLAND (a Hotel Imperial főhadn gya), ROBERT PRESTON (az Acélsárhány egyik főhadse) Előadások: 5, 7-15 és 9-30 órakor. A tolongások elkerülése végett gondoskodjon jegyről idejében

Legszebb, legizlésesebb és legolcsóbb husvéti csokoládétojások, bonbonierek és torták a KÖNIGSTORFER cukrászdákban kaphatók. Telefon: 2195-2185.

Különös kérdések

Európában, nyugaton és északon háború, vannak azonban még országok, amelyek a háborús pszichózis még nem kerített teljesen hatalmába és ha védelmük érdekében bizonyos katonai intézkedésekre rá is kényszerültek, a közvéleményt még más békés kérdések is élénken foglalkoztatják. Ezt a feltevést látszanak alátámasztani azok a levelek, amelyeket egy svájci hetilap szerkesztőségéhez intéznek svájci olvasók és amelyekre a lap a szerkesztői üzenetekben kimerítően és részletesen válaszol.

Mint érdekességet közlünk néhány kérdést és az azokra adott válaszokat.

— **Ki írta tulajdonképpen az első szakácskönyvet és mikor?**

Válasz: A szakácskönyv írásának szükségességét először a görögök ismerték fel. Az ógörög szakácskönyvekről azonban sajnos csak töredékek maradtak meg. A későbbi kifinomodott izlésű szakácsok biztos már nem találták megfelelőeknek a régi főzrecepteket és elfelejtették azokat. Az egyik szakácskönyvet versekben írták meg és így kezdődött: sorold fel előttem a Muzca, a tápláló s gazdag ételeket. Amikor az önálló latin irodalom kialakult Ennius írta meg az első latin szakácskönyvet „Ledaphagética” címmel. A könyv címe ugyan görög, de ez akkor divat volt a rómalaknál, mint ahogyan nálunk divatos az ételeknek francia nevet adni. A leghíresebb latin szakácskönyvet Apicius írta. Amikor Apicius megöregedett, öngyilkoságot követett el, mert úgy érezte, hogy kevés pénzzel nem főzhet izlés szerinti ételeket. Tíz évvel ezelőtt 1930-ban, egy ízben megkíséreltek ételeket Apicius szakácskönyve alapján összeállítani, azonban kevés eredménnyel, mert számos szakírejezést nem értettek meg és ezért az ételek nem sikerültek.

— **Honnan ered ez a mondat: Nősiüni-jó, nem nősiüni azonban még jobb?**

Válasz: Ez a mondat a Bibliában szerepel, mégpedig Pál apostol írta le a corinthusiakhoz írt első levelében: Aki házasodik, jól teszi, aki nem házasodik, mégjobban teszi.

— **Honnan ered ez a kifejezés: „Tantalusi kínok?”**

Válasz: Tantalos (latinul tantalus) kisázsiai király volt és az istenek kedvence. A kisázsiai király megölette Polop nevű fiát, husát megfőzette és ételként tálaltatta fel az isteneknek. Ezzel akart bizonyosságot szerezni arról, hogy az istenek valóban mindent tudók-e. Az istenek újból összeállították és feltámasztották Polopot, Tantalusnak azonban a túlvilágon örökké éheznie és szomjaznia kellett. Allig egy tóban állt, fölötte pedig gyümölcsök függtek. A vizet azonban nem ihatta, a gyümölcsöt pedig nem ehetette meg. Ezek voltak tehát Tantalus kínjai.

— **Ki találta fel a harisnyvát? hiszen a harisnyva oly drága és rendkívül sok a baj vele?**

Válasz: A görögök és a rómaiak valóban harisnyvát nem viseltek. A harisnyvát valószínűleg akkor találták fel, amikor először kezdték használni kötött dolgokat. Alkotója Egyiptomban, a bizánci időkben használtak először harisnyvát.

— **Honnan ered a Downing Street 10. száma felzés?**

Válasz: A Downing Street 10. tudvalevőleg a mindenkori angol miniszterelnök lakása. Ez a ház egyáltalán nem különbözik London többi házáitól és már számos külföldi család volt ott, aki azt hitte, hogy a Downing Street 10. számú ház valami különleges építmény. Sir George Downing, a kiról az utcát elnevezték, I. Károly király és Cromwell Oliver idejében élt. Kétszáz évvel ezelőtt ajándékozta II. György király az épületet Robert Walpole miniszterelnöknek. Azóta 55 angol miniszter-

Ötéves mezőgazdasági tervet dolgozott ki Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter

Fokozzák az ipari növények termelését. — Hatszáz millió lei évente a mezőgazdaság ésszerűsítése érdekében

Elősegítik a mezőgazdasági gépek külföldről való behozatalát

Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter ötéves mezőgazdasági tervet dolgozott ki, amely a mezőgazdaság minden ágára kiterjed. Ezt a tervet most hozták nyilvánosságra és annak fontosabb pontjai a következők:

Az ötéves terv utal arra, hogy a falusi kisbirtok egyre inkább felaprózódik és ezért föltétlenül szükségesnek mutatkozik ennek a folyamatnak megakadályozása. Erre való tekintettel törvényjavaslatot terjesztenek elő a kisbirtokok bizonyos határon alul való osztályhatatlanságáról, ugyanakkor új telepítési törvényjavaslat készül és ennek értelmében román telepéseket 10—15 hektárnyi ugyancsak osztályhatatlan birtokokon helyeznek el. Gondoskodás történik arról is, hogy az állam elővétel jogát megfelelően gyakorolja.

Az ötéves terv ezután behatóan foglalkozik az ország mezőgazdaságának ésszerűsítésével és megállapítja, hogy túlnagy területet vetnek be gabonaműveléssel. Így a 13 millió hektár megművelt földből tíz millió hektárt vetnek be gabonával. Erre való tekintettel a terv értelmében a búzával bevetett területet 800 ezer hektárral, míg a tengerivel bevetett területet 500 ezer hektárral csökkentik és az így felszabaduló területeket ipari növényekkel, takarmánymagvakkal, főzelékfélékkel, árpával, zabbal, rizsszel s burgonyával vetik, illetve ültetik be. Mindez nem jelenti a buza és tengeri termés csökkentését, mert a nemesített magvak, valamint az ésszerű trágyázás révén a kevesebb bevetett területen is ugyanolyan termést kell elérni, mint eddig. Mindennek elérése érdekében ötven mezőgazdasági központot létesítenek, ahonnan a gazdálkodók mezőgazdasági szerszámokat és gépeket vehetnek kölcsön, gondoskodnak a műtrágya árának leszállításáról, valamint mezőgazdasági gépek behozataláról és ezt elősegítik azáltal, hogy az állam lemond a kontingentálási és behozatali illetékekről. Ezeket a gépeket

Németországból hozzák be. A terv szerint többek között ezer traktort, tízezer vetőgépet, kétezer triórt, ötvenezer állati vontatású ekét hoznak be. Külön törvénnyel segítik elő az ipari növények termelését.

A földművelők táplálkozásának megjavítása érdekében gondoskodnak a főzelékfélék termelésének fokozásáról. Hosszasan foglalkozik a terv a gyümölcsstermelés fokozásával és főképpen a gyümölcsértékesítés megszervezésével, valamint a szőlőgazdálkodással és a bor, valamint a szőlő értékesítésével.

Az állattenyésztés kérdéseinek megtárgyalása után a terv a mezőgazdasági termékek értékesítésével foglalkozik és megállapítja, hogy ipari tervgazdálkodás révén csökkenteni kell a mezőgazdasági és az ipari termékek között tapasztalható lényeges árkülönbséget.

Külön foglalkozik a tervezet a mezőgazdaság megszervezésével és leszögezi, hogy a jelenleg működő mezőgazdasági egyesületek, szindikátusok jogi személyiségüket továbbra is megtartják. Ugyanakkor azonban megalakítják helytartóságoként a mezőgazdák céheit.

Rendkívül érdekes a tervezetnek az erdő-kitermelésre vonatkozó része, amely gondos tervgazdálkodást ír elő és többek között azt a javaslatot tartalmazza, hogy tiltsák meg a fenyőfa tüzelésre való felhasználását. A fa helyett a városokban lehetőleg szenet, gázt, stb. használjanak fűtésre. Ugyanakkor elő akariják segíteni a fa ipari célokra: butorra, cellulózgyártásra való felhasználását és ezeknek az ipari termékeknek kivitelét.

A mezőgazdaság fenti alapokon történő ésszerű megszervezéséhez a földművelésügyi miniszterium jelenlegi költségvetésén felül évente hatszázmillió, vagyis az öt év alatt három milliárd lei szükséges. Ennek az összegnek előteremtésére vonatkozóan a miniszter külön tervezetet dolgozott ki.

Öt csó husvéti hét a Golya aruházban, Str. Metianu I. 5000 pár órnaharisnya és férfizokni érkezett 19-29-39 Leies árban!

elnök lakott a Downing Street 10. számú házban.

— **A mágneses aknákról már sokat hallottunk. Melvük azonban a német repülőknél az a titkos fegyver, amellyel Hitler fenyegetőzött?**

Válasz: Ennek a titkos fegyvernek csak lényegét ismerjük, viszont technikai előállításának módja ismeretlen. Azokról a bombavető repülőgépekről van szó, amelyeket már a lengyel hadjáratban is használtak a németek és amelyek halálos biztonsággal találták el célpontjukat. A zuhanó repüléssel történő bombázás a pilótákat rendkívül nagy fizikai és lelki megpróbáltatásoknak teszi ki. A zuhanó repülések során a pilóták gyakran vérkeringési zavart kaptak, sőt el is ájultak. Ilyen esetekben természetesen a gép lezuhant és a pilóta halálát lelta. A német technikusoknak viszont sikerült a bombavető repülőgépekbe olyan szerkezetet beépíteniük, amelynek segítségével a zuhanórepüléssel lefelé tartó, tehát zuhanó gépből egy bizonyos magasságban, mintegy 100 méteres magasságban a bombák automatikusan leválnak és ezzel egvidejűleg a gép ismét felfelé száll. Ily módon a pilóta elegendő időt kap arra, hogy ismét magához térjen és ur legyen a gép fölött.

— **Egy politikai vita során felmerült a kérdés, hogy számokban kifejezve, mennyi lehet az egész Svájc értéke?**

Válasz: A kérdés nehéz nemzetgazdasági problémát vet fel. A svájci talaj szegény, viszont maga Svájc lakossága munkája révén gazdag. A kérdésre a hozzávetőleges választ a nemzeti jövedelem adatai adhatják meg: 1. Az alkalmazottak jövedelme 1936-ban 3,79 milliárd svájci frankot tett ki. 2. Az önálló személyek munkából és tőkéből eredő jövedelme 1936-ban 1,6 milliárd frank volt. 3. A tőke tiszta jövedelme 1936-ban 2,02 milliárd lei volt. Az állam jövedelmei 1937-ben 5,27 milliárd frankot tettek ki. Az ingatlanok értéke 31,32 milliárd frank. A biztosított ingóságok értéke 24,72 milliárd frank. A mezőgazdasági földtulajdon értéke 4,65 milliárd frank, a városi földterület értéke 6,30 milliárd frank, az erdők értéke 0,65 milliárd frank, a vasút és a posta értéke 3,94 milliárd frank, az erőművek értéke 2,10 milliárd frank, a fémipar értéke pedig 3,38 milliárd. A svájci bank aranyállománya 1938-ban 2,9 milliárd volt. A svájci nemzeti vagyon ezek szerint 77,06 milliárd frank.

CORSO: Ma utoljára! 8, 5, 7, 15, 9, 15

„Orgonavirágzás” Híradók!

Jön! „Az indián brigád” Jön!
JOHN WAYNE

Újabb intézkedés:

Változatlanul érvényesek továbbra is az aradi rendőrségen és megyei prefekturán kiállított utlevelek

Az elmúlt nap hírek terjedtek el arról, hogy a belügyminisztérium rendelkezésével mindazok a férfiak, akik a múlt év szeptember 10-ike előtt váltották ki utleveleiket, látamozgási kötelesek a rendőrséggel. Ezzel kapcsolatban az aradi rendőrség utlevélügyosztálya közli az érdekeltekkel, hogy a fentemlített rendelkezés Aradra nem érkezett meg és így Aradra ezidőszerint nem vonatkozik. Így az aradi rendőrség által kiállított utlevelek továbbra is változatlanul érvényesek és azt sehogy sem kell látamozgítani. Az említett rendelkezés, amelyet a bucaresti rendőrség tett közzé, Bucuresztire vonatkozik és annak tartalma a következő:

Bucuressti. A bucaresti rendőrprefektúra a következő rendelkezést adta ki: A belügyminisztérium

1917—1940. sz. körrendelete értelmében a férfiak részére 1939. szeptember 10-ike előtt kiadott utlevelek érvényessége folyó év március 18-án lejár. Ezekkel az utlevelekkel csak abban az esetben lehet át lépni a határt, ha azokat a fővárosi rendőrprefektúra utlevélosztálya különleges látamozgással látja el. Az érdekelteknek a látamozgásra vonatkozó kérvényhez csatolni kell az illetékes hadkiegészítő ujonnan kiállított s a kérvényező katonai helyzetéről tanuskodó igazolványát. Ennek az igazolványnak a benyújtása elengedhetetlen feltétele a látamozgásnak, amely egyébként bélyeg- és illetékmentes. Az 1939. szeptember 10-ike után kiállított utlevelek továbbra is érvényben maradnak.

Manneheim tábornagy meghívott egy magyar feltalálót Finnországba

Újítja eljárás, amely meggyorsítja a modern erdőkitermelést

Budapest. A legnagyobb svéd napilap, a „Dagens Nyheter” legutóbbi számának első oldalán egy Stockholmban élő magyar műszaki ember fényképét közli.

„Forradalmi találmány az erdőben” — a címe a svéd lap riportjának, amely részletesen beszámol Heller Dezső budapesti műszaki szakértő felfedezéséről. Különös jelentőséget tulajdonít a felfedezésnek a „Dagens Nyheter” azért, mert

Heller Dezső találmányának azonnali kihasználását Mannerheim marsallnak ajánlotta fel.

A cikkből kiderül, hogy Heller Dezső, mint az amerikai Cleveland Tractor Company stockholmi kirendeltségének műszaki vezetője, a svédországi erdőségek módszeres fakitermelését vezeti. Érdekes és újszerű munkát irányított, mert egy, a traktorokkal ötletesen összekapcsolott szerkezet segítségével hihetetlenül gyorsan végzi az erdőirtás eddigi lassu és nehéz munkáját.

Az ötletes szerkezet 16 ember és két traktor segítségével 300 köhláb fát termel ki ugyanannyi idő alatt, mint 48 ember és 12 ló.

A stockholmi mérnöki akadémia a találmányról

A hosszú idő óta folyó munkálatok közben bizonyos nyersanyaghiány állott elő és a kényeszerű szükség vezette Heller Dezsőt nagyjelentőségű felfedezésére.

A találmány lényege a benzín és a faszéngáz keverésének egyszerűsítésében áll.

Heller Dezső elmondotta a svéd világos munkatársának — aki derékig érő hóban kereste fel a magyar műszaki vezetőt és több riportképet készített róla az erdőirtási munkálatok közben, — hogy

nagymennyiségű nyersanyagmegtakarítás az általa feltalált eljárás célja.

Faszéngázt vezet közvetlenül a motor karburátorába, ahol a faszén és a benzín gáza automatikusan összekeveredik. Ezzel a részben zingázt és kétharmadrész faszéngázt kever így össze, amellyel óriási nyersanyagmegtakarítást

Az egykori vasgárdisták

hűségnyilatkozatának mély visszhangja Németországban

Bucurestiből jelentik: A Curentul című bucaresti lap berlini távbeszélő-jelentés alapján a következőket írja: Tătărescu kormányelnök beszéde és annak a híre, hogy a kormányelnök fogadta a volt vasgárda néhány vezető személyiségét, valamint az a hűségnyilatkozat, amelyet a volt legionáriusok az Uralkodó iránt tettek, mély benyomást keltett Németországban. Legtöbb lap nagy cimbetűkkel, első oldalon közli az eseményt. Annak ellenére, hogy eddig részletes tájékoztatás hiányzik, Németország rokonszenvvel kíséri Románia belső konszolidációját és különös figyelemre méltatják Ionescu-Sisestti földművelésiügyi miniszter tavaszi mezőgazdasági tervét.

és mindemellett — százszázalékos hatást ér el a motornál.

A stockholmi mérnöki akadémia is felfigyelt Heller Dezső találmányára, amely minden szempontból nagyjelentőségű, de különösen fontos most, amikor a gépesített hadviselés óriási nyersanyagszükségletekkel küzd.

Nagy lelkesedéssel ír a svéd újságíró a feltaláló önzetlenségéről.

Heller Dezső ugyanis találmányának azonnali kihasználását Finnország rendelkezésére bocsátotta és Mannerheim tábornagnak írt levelében a finn hadseregnek ajánlotta fel.

Mannerheim azonnal, sajátkezűleg írott levélben mondott köszönetet Hellernek és a levélben jelzett Farsen dr. finn katonamérnök már meg is érkezett Heller Dezső műszaki táborába, hogy a magyar feltalálótól szemlélve vegye át a találmány leírását és a szerkesztési utasításokat.

Mannerheim tábornagy egyébként megbízottja után meghívta Finnországba Heller Dezsőt, akinek magas fizetést ajánlott fel és a motorok nyersanyagszükségletét megkönnyítő berendezések szerkesztése mellett azzal kívánta megbízni, hogy gyors erdőirtási módszerének segítségével új utakat építsen. Heller Dezső azonban kitért a megtisztelő meghívás elől s kijelentette, hogy éppen azért igyekszik mielőbb találmányának műszaki leírását átadni a kiküldött finn katonamérnöknek, mert az a szándéka, hogy a lehető legelőrebb időn belül visszatérjen Budapestre feleségéhez és három éves kislányához, akiket másfél éve nem látott, mert hosszas járádozás után sem tudtak engedélyt kapni, hogy öt Svédországban meglátogassák.

Látogatás a feltaláló Budapesten élő családjánál

Egy Nürnberg-uccai kis lakásban találtuk meg a stockholmi faterlepeken dolgozó, világhíressé tett magyar feltaláló feleségét és kislányát.

Heller Dezsőné sírva és nevetve beszél férjéről, akit — mint mondja — végtelen hosszú idő óta nem látott és aki után kislányával együtt nagyon vágyakozik.

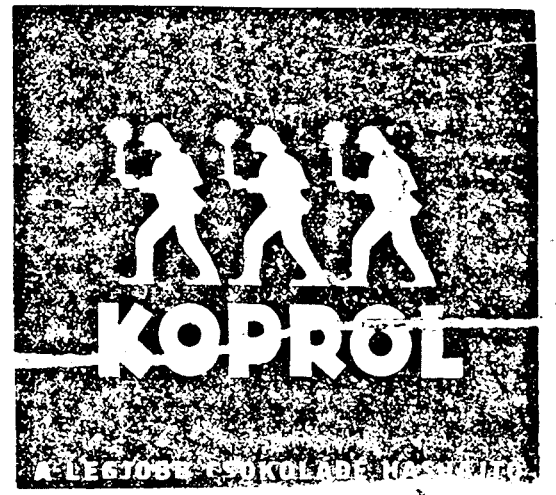
— Férjem találmányáról tudok — mondotta Hellerné. — megírta nekem, hogy megtalálta a rég keresett megoldást, de csak nagyon szűkszavuan, mert nem szeret hosszú leveleket írni.

Előkerültek a féltve őrzött levelek és Hellerné mosolyogva olvas fel néhány sort:

„...fogtam magam... — hangzik a levél egy része.

felajánlottam a finnnek teljesen ingyen találmányomat és már meg is kaptam Mannerheim tábornagy nagyon szép köszönőlevelét és a finn hadügyminisztérium értesítését, hogy egy Farsen dr. nevű finn katonamérnök elindult hozzám és összeköttetésbe fog velem lépni.”

— Férjem, — folytatja Heller Dezsőné — nagy idealista és nem is csodálom, hogy legelőször minden anyagi hasznosítás előtt a szomszédságában harcoló finnnek gondolt. Remélem a találmány átadása mielőbb megtörténik és férjem elindulhat hazafelé... Képzheti: már nagyon várjuk.

Elkészült a március 4-iki árelenőrzési törvény végrehajtási utasítása

Angelescu Constantin nemzetgazdasági miniszter megbeszéléseket folytatott a március 4-iki árelenőrzési törvény végrehajtásáról. Ez alkalommal a miniszter átanulmányozta az említett törvény most elkészült végrehajtási utasítását és rendelkezést adott annak végleges megszövegezésére.

A minisztérium megállapítása szerint a március 4-iki törvény eredményeképpen a piacra került számos eddig elrejtett áru és bizonyos árucikknek, mint például a kávé és a citromsónál olcsóbbodás tapasztalható. Egyébként ugyancsak olcsóbbodási irányzat észlelhető a rövidáruknál és a bőráruknál.

A március 4-iki törvény által létesített ármegállapítási bizottság megkezdte működését. Ez a bizottság határozta el tudvalevőleg azt, hogy a cukor ára már nem emelhető. Jelenleg pedig ez a bizottság más fogasztási cikkeik árainak megvizsgálásával foglalkozik.

Házkutatások

a Victor Alboteanu-féle csa ási ügyben

Bucuresti. Alexandru Ionescu, a negyedik vizsgálókamara elnöke tegnap folytatta a Victor Alboteanu-ügyben a vizsgálatot. A vizsgálatot, amelyet úgy látszott, hogy befejeznek, még néhány nappal meghosszabbította, ugyanis új bonyodalmak merültek fel, melynek során 20 millió leies alap került szőnyegre, melyről addig nem voltak megbeszélések. Az ügy tisztázása céljából a vizsgálóbíró a keddi napra délelőtt és délutánra elrendelte Victor Alboteanu és Mihai Mircea vádlottak újbóli kihallgatását, akiket már Eugen Titeanuval szembesítettek is. A keddi kihallgatás elnöke Alexandru Ionescu lesz, míg az ügyészi tisztet Mihai Stănescu látja el. Az ügyben különben több házkutatást folytattak Bucurestiben.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.

Telefon 20—10

Ma utoljára a szezon legnagyobb filmje!

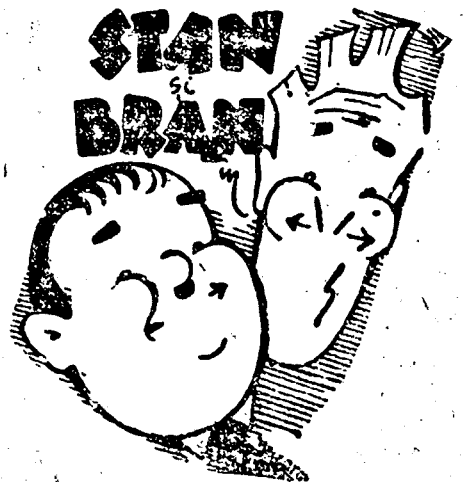
„GUNGADIN”

Cary Grant, Victor Mo. Laglen és Douglas Fairbanks új

Új FOX-híradó, a legjobb eseményekkel. Előadások: 5, 7-15 és 9-30

HOLNAP PREMIER!

Az év legkiszáradtobb vígjátéka

Az isteni repülő

ARADI KOZLONY

Aradon, 11-61. Sargányosai KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Évesre... 840 lej // Negyedévre 210 lej
Félévre... 420 // Egy hónapra 70

50.000 detektio a szabotázs ellen

Nagy megrökönyödést keltett az északamerikai Egyesült-Államokban, amikor már héttel ezelőtt, nem messze a newyorki kikötőtől, elsüllyedt egy hajó, amely bombavegő repülőgépeket szállított Nagybritanniának számára. A hivatalos jelentés természetesen balcsétről számolt be, de a közönség körében rögtön elterjedt az a hír, hogy csak szabotázsról lehet szó.

Amikor nemrég leleplezték a háborúellenes front összeesküvését, a közvélemény erőlyes karcot követelt a szabotázs ellen. Az elővigyázatossági rendszabályokat főként az iparvállalatoknál, mégpedig a hadiipar-nál léptették életbe. Az Egyesült-Államok egész területén megszigorították a molók, a hidak és a közlekedési csomópontok, valamint a repülőgépgyárak és hadonai áramszabványok ellenőrzését. A híres G-emberek speciális brigádjának jutott a nagy feladat a szabotázs elleni harcban. A G-embereket bízták meg a legkényesebb vizsgálatok lefolytatásával. Ötvenezer kiválasztott ügynök biztosítja a hadfelszerelési ipar munkáját. Az amerikai hatóságok nem felejtik el, hogy 1938-ban 35 szabotázsakciót lepleztek le. Egy gazdag amerikai állampolgár 250 ezer dollárt hódította a G-emberek rendelkezésére a szabotázs-főreklvésék minél sikeresebb leleplezésére. Mindenki 500 dollárt kap, aki egy kém nyomára vezet. Amíg a legkülönbözőbb szervezetek felkészültek a belső nyugtalanság elleni harcra, az illetékes hatóságok összehívították a tudósításokat az ellenség harci taktikájáról.

A forrasztott szegek esete igen érdekes. Egy detritó gyáros, akinek ijzemeiben csavarokat és szegeket gyártottak, amelyeket a repülőgévgyárakban használnak fel, azt vette észre, hogy a gyárában előállított csavarokat nem csiszolják eléggé. Közölte gyanúját a rendőrséggel és a nyomozás megállapította, hogy a csavarokkal és szegekkel gondosan elrejtett, de pontosan megállapítható törések mutatkoznak. Hogy milyen károkat okozhattak volna ezek a széttrött és vöböl összeragasztott szegek, nem nehéz elképzelni. Hasonló szabotázsakciókat lepleztek fel Newportban, a villag egyik legnagyobb torpedógyárában. Az egyik munkás néhány főlöszeges csavarinást vézett csupán a torpedók mechanizmusán.

Az egyik nagy hajózási társaság reméreg levelet kapott amelyben megfenyegették, hogy a Normandie és a Queen Mary-t, amelyek a háború kitörése óta a nordriveri dokkban vannak, levegőbe röpitik. A rendőrség komolyan vette a fenyegetést és a két hatalmas óceánjáró őrségét megekötötték. La Guardia newyorki polgármester személyesen megvizsgálta a dokkot. Érdekes, hogy ennek ellenére a napokban tizötöt ki a Queen Mary-n, amely azonban nagyobb károkat nem okozott. A hatóságok azóta elrendelték az elasztak és hidak megszigorított őrzését, amelyek a Hudson két partját összekötik. A nagy repülőterek őrzését is megszigorították.

Azok a repülők, akik Anglia vagy Franciaország számára rendelt gépeket vezetnek nem szállnak fel smert repülőtereken, hogy így megmeneküljenek a mérénlvöktől. Az amerikai hatóságok meg vannak gyöződve róla, hogy a biztonsági szolgálat nagyki-ferjedésű hálózata, amely átszövi ugyszölván egész Amerikát, megakadályozza az ellenséges aknamunkát. Annál eszántabban folytatják ezt a védekező munkát, mert az amerikai hatóságok jól emlékeznek még arra, hogy a világháború idején számos emberéletet és többmillió dollár kárt okozott az Egyesült-Államokban a szervezett szabotázs.

— IDŐTÖSLAT. Bucuresti, Felhősödés, a hőmér-séklet csökkenése és egyes vidékeken havazás vár-hajó

— A telepítési törvényjavaslattal foglalkozott a tegnapi minisztertanács. Bucurestiből jelentik: tegnap este minisztertanács volt, amely Tatares-cu elnökletével a telepítési törvényjavaslatot tanulmányozta és felhatalmazta a földművelésügyi minisztert, hogy azt a parlament elé terjessze.

— Két napra betiltották a „Le Moment” című lapot. Bucurestiből jelentik: A „Le Moment” című lapot két napra betiltották, mert nem tett eleget a cen-zúra előírásainak.

— Árviz-zavarok a közlekedésben. Bucurestiből jelentik: Az árvizek következtében a következő vas-utvonalakon szakadt meg az összeköttetés: Zorleni—Horga, Săcueni (Székelyhid)—Simleul Silvaniei (Szl-lágysomlyó). A zastavna—ocnai vasutvonalat ismét megnyitották.

— GEORGESCU TÁBORNOK, A NEMZETI GÁR-DÁK ORSZÁGOS FŐPARANCSNOKA ARADON. Március 24-én érdekes előadás színhelye lesz az aradi köz-művelődési-palota. Georgescu Petre tábornok, a Nem-zeti Gárda országos főparancsnoka érkezik Aradra, hogy előadás keretében ismertesse a Nemzeti Gárdák irányításának kérdését. A belépés díjtalan.

— Kisebbségi újságírók a propagandaügyi minis-ter sajtóértekezletén, Bucurestiből jelentik: A propa-gandaügyi miniszteriumban sajtóértekezlet volt, amelyen résztvettek a többségi és kisebbségi újságírók képviselői. Giurescu propagandaügyi miniszter beszé-det intézett a megjelentekhez. Kijelentette, hogy a propa-gandaügyi miniszterium szoros együttműködést öhajjt az ország sajtójával, ezért elhatározta, hogy na-ponta sajtóértekezletek lesznek, amelyen tájékoztatni fogják az újságírókat, hogy a különféle problémákkal kapcsolatban a kormánynak mi az álláspontja. A pro-pagandaügyi miniszterium ténykedését a nemzetvéde-lem szervez. részének tekintem — mondotta Giurescu miniszter. — Mozgósítani akarom azokat a szellemi erőket, amelyek értékes szolgálatakat tehetnek az or-szágnak.

Nagypéntek, 1940

A halálra vált test utolsó t rándult. Kezeiből, ka-baiból szivárogyva folyt a vér, fővises feje vállaira hanyatlott és elkinzött alka elhalóan sutogta: „Be-teljesedett...” A nap elsötétedett az égen, az em-bereken félelem lett urrá s a kereszt alatt vonag-lott az Istenanya és zokogott a Tanítvány. A bosz-szusan cikázó villámok bevilágították a kereszt fel-iratát: „Názáreti Jézus, a zsidók királya”.

Nagypéntek, a megváltás napja. Az idén a ta-vasszal együtt érkezett meg. Magával hozta jelké-pesen a tavaszi ujjászületést, a meleget, a békét. Ha ez a jelkép valóra válik, akkor igazi husvéti ünne-pet, husvéti feltámadást ünnepelehetünk holnapután ebben a gyötrődéssel és rettegéssel teli, szomorú világban.

— Márton Áron püspök gyengélkedik. Alba Julia-ról (Gyulafehérvár) jelentik, hogy Márton Áron alba-ului (Gyulafehérvár) és satunare—oradeai (szatmár—nagyvárad) római katólikus püspök lázas hüllessel megbetegedett s már napok óta áll orvosi ápolás alatt. Az ardeali (Erdély) magyar egyházió így tehát való-szinűleg nem vehet részt gróf Mailáth Gusztáv, Károly címzetes érsek, volt ardeali (Erdély) püspök búdapesti temetésén, mely — mint ismeretes — kedden fog Bu-dapesten véghemenni. Értesülésünk szerint az ittélő magyar katólikusság püspökségének képviselőjében az albaului (Gyulafehérvár) püspöki vikárius vesz részt a temetésén.

— Az aradi unitárius egyház husvéti istentiszte-letét Nagy Zoltán arad—timisoarai (Temesvár) lel-kész, huszonnegyedikén délelőtől fél 12 óraker tartja az aradi evangélikus püspöki palota földszinti tanácsster-mében. Istentisztelet után a lelkész urvacsorát oszt a hívek között. Itt jegyezzük meg, hogy vasárnap dél-után Timisoarán (Temesvár) lesz unitárius istentiszte-let, urvacsorával egybekötve, az evangélikus templom-ban.

Gyors munka

— Köszönjük, kisasszony, hogy segítség-ünkre sietett...

Ideiglenes állampolgári igazolványo-ka-t ad ki a városvezetés

A város közigazgatási ügyosztályának elő-terjesztésére a polgármesteri hivatal nagyfon-tosságú határozatot hozott az utólag elismert állampolgárságok igazolásának ügyében. Isme-retes, hogy a belügyminisztérium új, a pótössz-eírás eredményeinek megfelelően helyesbít-tett állampolgári névjegyzék összeírására uta-sította a városvezetőséget és ennek követke-ztében eddig az volt a helyzet, hogy a többhónapos munkát igénylő elintézésig a város nem igazolhatta azoknak az állampolgárságát, akik a pótösszeírás során, a Monitorul Oficialban tör-tént közlés értelmében elnyerték az állampol-gári jogokat. Most a polgármesteri hivatal el-rendelte, hogy adott esetekben ideiglenes iga-zoló iratot ad ki. Ez az igazolás 1941. január 1-ig érvényes és a következő megállapításokat tar-talmazza: Tekintettel arra, hogy az okmány birtokosa a pótösszeírás során igazolta állam-polgári jogosultságát és ezt a minisztérium a Monitorul Oficialban történt közléssel is elismer-te, az igazoló irat tulajdonosa számára a város-vezetőség igazolja, hogy az illető állampolgári jogait gyakorolhatja. Az ilyen igazoló okmány kiadása főként nyugdíj-, vagy hasonló ügyekben fontos.

— A kisebbségi egyházfelekezetek husvétia. Bu-curestiből jelentik: A miniszterelnökség jóváhagyta, hogy a római katólikus tisztviselők, katonák és dia-kokok március 21., 22. és 23-án, a husvéti ünnepek al-kalmából mentesüljenek szolgálataik, illetve iskolaszol-gáltatási kötelezettségeik alól. A miniszterelnökség rendelete Cisar érsek közbenjárására történt

— KATONAI ÖSSZPONTOSÍTÁS SZOL-GÁLATOT TELJESITETT, NEM TISZTI RANGFO-KOZATU ORVOSOK FIGYELMÉBE! Aradváros és Aradmegye főorvosi hivatalai a következő felhívással fordulnak a város és megye orvosközönségéhez: „Fel-sőbb utasításra felelőnkül mindazokat, a nem tisztí rangfokozatu orvosokat (akár magán-gyakorlatot foly-tatnak, akár pedig közalkalmazásban állanak), hogy amennyiben katonai összpontosításon szolgálatot teljesítettek, erre vonatkozó adataikat haladektalanul közzöljék a városi, illetve egészségügyi szol-gálatnál. A következő adatokat kell közölni: Az össz-pontosítás időpontja, tartama, valamint a csapattestet, ahol az illető a szolgálatot teljesítette”

Unnepekre fajborok,

az albaului román. kat. püspökség aradi borleraka-tából ajánlja kitűnő zamatu tuzes borait, ugymint Rajnai Rizling, Rózsamali (édeskés), Szürke barát, Muskotály, Leányka, Burgundi.

Pince: Str. Consistorului 21. sz.

— Külföldi állampolgárok figyelmébe! Az aradi ál-lambiztonsági hivatal közli mindazokkal a külföldi ál-lampolgárokkal, akik tartózkodási engedélyük meg-hosszabbítását kérvényezték és e célból irataikat be-nyújtották az állambiztonsági hivatalhoz, hogy mi-tán már ügyük elintézését nyert, okmányaik átvétele céljából haladektalanul jelentkezzenek a központi rend-őrség 45. számú szobájában

— Piccard tanár úrrendszerű léggömbjével a kö-zeljövöben ismét a sztratoszférába repül. Rio de Ja-neirozól jelenik: Piccard tanár, akiről már régen nem beszéltek, ismét hallat magáról. Mint Argentínából ér-kező jelentések mondják, a kiváló tudós előkészülete-ket tesz, hogy újabb sztratoszféra-utazásra induljon. Az a szándéka, hogy eddigi magasságrekordját jóval megjavítja. Ez az úrrendszerű ballonja több egymásba-kapcsolt léggömbből áll, amelyeket Jean Piccard, a sztratoszférarepülő tanár fivére szerkesztett. Az utál ezen a ballonon teszi meg. Ez az új sztratoszféra-bal-lon nemcsak gyorsabb, de ugyanakkor biztonságosabb is.

— Felemelték a közüzemek vasutvonalán a szál-ntási díjszabást. A város hivatalos közlönyének leg-utóbb megjelent, tízedik számában városvezetőségi ha-tározatot hoztak nyilvánosságra, amelynek értelmében a közüzemek igazgatóságának kérelmére felemelték a közüzem helyiérdekű vasutvonalán a szállítási díjsza-bást. Az új díjtételek a következők: I. zóna: egy CFR vagon szállítása a Textilgyárig, beleértve a vagon visszazállítását az állomásra 350 lei (eddig 275 lei), II. zóna: egy vagon szállítása a CFR-állomásról a vá-góhidig, vagy az Unirea-lerakatiig, beleértve a vagon visszazállítását, 400 lei (325 lei). A mérsékelt díjsza-básnál a díjtételek a következőképen alakulnak: 100 vagonnál nagyobb szállítmány esetén, 200 vagonig: I. zóna 330 lei (265 lei), II. zóna 375 lei (300 lei). Két-százegy vagonnál nagyobb szállítmánynál: I. zóna 310 (250 lei) II. zóna: 350 (275 lei).

— Az aradi inasok dalárdájának szereplése a bu-curesti-rádióban. Szombaton délután hat óraker a „Strájer”-óra keretében az aradi inasok és inasleányok énekara is szerepel. Serban Alexandru tanoncotthoni igazgató vezényletével. A Bucuresti-rádió az aradi énekkart a keresztény ifjak szövetségének ajánlására hívta meg. A dalárda utazásának költségeire a mun-kakamara-huszonötözezer lejt utalt ki. A szombati „Strájer”-óra bevezető beszédét Bujoiu volt nemzet-gazdasági miniszter, a NUF ipari osztályának főtitkara mondja, utána a zsilvölgyi bányászinasok majd ve-die az aradi vegyes inasdalárda szereplése köveke-zik.

HUSVÉTRA prágai módra készült senkák, CZMOR üzletekben, Str. Me-tianu, Piata A. Iancu házikolhász és fiatal barány

Tú a tavasz

hivatalos kezdésén...

Állítólag a mai nappal elbucosozhatunk a téltől. A kezdetek, szarvakból, amely hosszú évek óta nem mutatkozott olyan kíméletlennek, szigorúnak mint idén. Március huszonegyedik napjával véget ért a tél uralkodása, legalábbis így mutatja a naptár és ha az utóbbi időkben úgy tapasztaltuk, hogy már a naptár sem egészen megbízható. — Gondoljunk csak arra, hogy Gyertyaszentelőkor csunya idő volt és hogy Sándor, József, Benedek — nem hozták éppen zsákkal a meleget — mégis: most már egészen bizonyos, hogy megtörtik a tél ereje és beköszön az ullaéledős osodlatos ávszaka. Mi emberek, akik a természetrel vívott örök küzdelemben már annyira elávalodtunk az ősi házdöntől, hogy az ilyen, nagy fordulatot jelentő napokon is csak fáradtan, borogonyva gomboljuk be kabátunkat és megállanítottuk, hogy „szép kis idő az első tavaszi napon”. Még nem érezzük azt a nagy bosszút, a diadalmas-kodó élet léktetését, ami pedig már költözött a dermedt növényzetet, Fák kérge alatt, a földben szerteágazó gyökerekben és magokban nedvek keringenek valami nagy készülődés kerítette hatalmába a világot. Készülődés a tavaszra, amely még csak beérkezik.

— Közös angol-francia bélyegek kerülnek forgalomba. Londonból jelentik: Az angol és francia postaiügyi miniszterek elhatározták, hogy a tengerentúli postaküldeményeket közös angol-francia bélyeggel bérmentesítik, hogy ezzel is nyilvánítsák a francia-angol együttműködést.

— CSAK A VAJASKIFLI ÁRUSÍTHATÓ 3 LEI. ÉRT. Aradváros vezetősége most hozta nyilvánosságra — amint azt már az Aradi Közlöny megírta — négyes számú szabályrendeletét az új hivatalos árjegyzékről. Ennek a rendeletnek érdekes intézkedése vonatkozik a péksüteményekre, amennyiben a város vezetősége előírja, hogy Aradváros területén csak abban az esetben árúsítható 2 leierű a kifli, ha a sütemény legalább 10 százaléknál vaját tartalmaz. Az a kifli, amely nem felel meg ennek a feltételnek, dargonként csak 1 leierű árúsítható.

— A volt ipartestület épületébe költözött a munkakamara. Az aradi munkakamara eddigi helyiségéből a volt ipartestület épületébe költözött át. A feleket hivatalos ügyekben már itt, az említett épület első emeletén elhelyezett iroda-helyiségekben fogadják.

— HÁROMMILLIO HÁROMSZÁZEZER LEI KÉT BELVÁROSI UCCÁ UTURKOLATÁNAK MEGJAVÍTÁSÁRA. Jelentős kövezési munkálatok elvégzésére hozott határozatot a városvezetés. Pályázatot hirdettek 1.400.000 lei költséghatárnyattal a Consistoriu-uca aszfalt utburkolatának teljes megújítására és 1 millió 900 ezer leierű irányozatok elő a Gheorgho Popa-uca utburkolatának javítására, valamint a Horia-uca folytatásának utburkolására. Mindkét munkálatra árlejtést írnak ki, amelyre vonatkozóan a város műszaki szolgálata nyújt felvilágosítást.

— Száznyolcvanezer lei fahidépítésre. Egy új fahid építését és egyezked megjavítását határozta el a városvezetés. Mindkét munkálat elvégzése Aradváros határában történik. Az egyik fahid költséghatárnyata 164.500 lei, a másik fahid javítási költségei 13.500 leierű tesznek ki.

— A husvét zenei programja a minorita-templomban. A husvét ünnepek idején az aradi minorita-templomban az istentiszteletek alatt a legkiválóbb egyházi és világi zeneköltők műveiből adnak elő. Karácsonyi István, a templomi nagyénekkar és zenekar minorita-karnagya elmélyült zenei tudást bizonyító gondossággal válogatta össze a zene- és énekgyűjteményt, amelynek részletes ismertetését a következőkben közöljük: Nagyszombaton a feltámadási körmenet után: 1. Mozart: Te Deum 4. szólam, vegyeskar. 2. Pichler: Regina Coeli 4. szólam, vegyeskar. 3. Mittelmüller-Lakatos: Tantum Ergo. 4. sz. vegyeskar. 4. Pápai himnusz. Husvét-vasárnap: Délelőtt 10 órakor nagy zenekarra: mise: 1. Vavrinecz M.: Missa „E minor” 4—8 szólam. 2. Springer: Graduale — Alleluja — Sequentia 4—8 szólam. 3. Offertorium: Borroni „Ave Maria” duett, énekli: Hamburger Ottóné, szoprán és Szász Mancsi, alt. 4. Pápai himnusz. A szöloénekeket énekli: Hamburger Ottóné, Pongrácz Nusi, Szász Mancsi, szoprán Tenor: Julinszky Sándor, Basszus: Györy Tibor és Schreiber Márk. A zenekart és a szent Antal templomi vegyeskart vezényli Karácsonyi István, minorita. Orgonái: Rákóczy Sándor. — Husvét-hétfő: Ünneplőes nagymise 10 órakor: 1. Gruber: Missa Solemnis, 2. Springer: Graduale: Alleluja Szólószámokat énekli: szoprán: Pongrácz Nusi, alt: Almási Nusi, tenor: Karácsonyi István, Vezényel: Karácsonyi István, minorita. Orgonái: Rákóczy Sándor.

— Magyar teniszszekők győzelme San Remóban. San Remo. A nemzetközi teniszversenyen a férfi páros bajnokságot a Gábori-Asbóth-pár nyerte meg, amely 4:6, 0:6, 6:4, 4:2, 6:3 arányban legyőzte a Stefani-Kanapela-párt. A férfi egyesben a német Cramm győzött az olasz Romanini felett. A női egyes a magyar Kovács nyerte meg a német Ullsteinnel szemben. A női párosban bajnok lett a Tonelli-Sandonnino-pár, míg a vegyes párosban a Romanini-Tonelli-pár győzött.

— Egy léggömb két katonát a levegőbe emelt. Londonból jelentik: Súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt tegnap az angol fővárosban. A Londont körülvevő ballonzár egyik léggömbje eddig még ki nem derített okból váratlanul a levegőbe emelkedett és magával ragadt két katonát. A léggömb nyolc méter nagysággal emelkedett és ekkor a köteleket tartó katonák lezuhantak. Mindkettőt súlyos sérülésekkel kórházba szállították.

— FIZETIK A NYUGDÍJAKAT! Suci Ioan aradi behatítal pénzügyigazgató ma utasítást adott az aradi adóhivataloknak, hogy emelkezzen kezdik meg a nyugdíjak folyósítását. Bár a nyugdíjak formaszervi kiutalása előreláthatólag csak szombaton, vagy hétfőn érkezik meg, a pénzügyigazgató a ki-sebbségi nyugdíjasok huavéti ünnepeire való tekintettel intézkedett annak érdekében, hogy ezek a nyugdíjasok még az ünnepek előtt kaphják meg járandóságukat.

Március-havi légvédelmi előadások

Március 22-én: VI. kerület 9—8.30 A—E betűig. 9—9.50 F—J betűig. 10—10.50 K—O betűig. 11—11.50 P—U betűig. VII. kerület 16—16.50 V—Y betűig. 17—17.50 A—E betűig.
Március 23-án: VII. kerület 8—8.50 F—J betűig. 9—9.30 K—O betűig. 10—10.50 P—U betűig.

— Előléptetések a legyári karban. A helytartósági tisztviselői előléptetését és kinevezését intéző bizottság Ciupe Gheorghe dr. vezérbíró elnöklete alatt ülést tartott amelyen különböző legyári áthelyezésekkel foglalkozott. Hozzájárult a bizottság Isac Isac legyárnök Comsolulmare (Nagykomlós) községből Timisoara (Temesvár) városához való áthelyezéséhez. Isac Isac kerül a Vuia Ioan nyugdíjazása folytán meg-tűresedéti mehalai telekírói székbe. Áthelyezésre kerülnek a következő legyári: Mager Ioan Fiscutól az aradmegyei Berechlura. Cismas Ioan Berechluról az aradmegyei Somoschesre. Eli Petu Somoschesről Fis-cutra. Netou Ioan Soimistról Vánatorra. Petou Petru Radnaról Soimistr, Ionescu Cornel Cheresuttról Rad-nara. Marian Pavel Igristról Vingara főszolgabírósági titkárnak. Szatmári László volt teregoval jogzó Ca-ranbesul-not-ra. A bizottság végül hozzájárult, hogy Liuba Gheorghe helytartósági tisztviselő szolgálatté-telre az aradi prefekturára kerüljön.

Zelss-punktal szemüve-gek, Zelss Per-visi ke-relek, Marwitz kerelek óriási választékban

KUN

optikai szaküzletében, Bu. Reg. Maria 10.

— Harmincezer finn sebesült meg a háboruban. Stockholm. (Rador). Kajander volt finn miniszterelnök, aki a Finnországnak nyugandó társadalmi segítségnyújtást megszervezi, az egyik nyilatkozata al-kalmából kijelentette, hogy Finnország sebesültjeinek száma meghaladja a harmincezeret.

Legszebb HUSVÉTI AJANDEK
vafői női és férfi arórák nagy választékban:

HARTMANN KALMÁN
ékszerészné!, Arad. Minorita-palota.

— A Magyar Népközösség husvét hangversenye. A Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának köz-művelődési szakosztálya kitűnő összeállítású, nívós hangversenyt rendez husvét vasárnapján délután öt órai kezdéssel az Iparos Otthon nagytermében. A mű-sor minden egyes száma a legkényesebb igényeket is kielégíti és azon a Magyar Népközösség minden tag-ját szívesen látják. A változatos műsort nyitja és zár-ját az Aradi Torna Egyesület kitűnő nagyzenekara, Dávidházy Kálmán karnagy vezénnyel. Bakó László-né és Otrok Ferenc kiváló énekesek szólószámok-kal szerepelnek. Fetter Irén tanárnő kíséretével. Bara-nyi Bella hegedűszólóját Keleti Frigyes kíséri, míg Rákóczi Sándor zongorán játszik magyar darabokat. Nagy érdeklődésre tart számot Láng István tanító gyermekkara az új feldolgozású magyar népdalok elő-adásával. A hangversenynek előreláthatólag nagy es-maradandó sikere lesz, melyre a Népközösség belépő-díjat nem kér, belépés díjtalan, csupán a műsor meg-váltásával járulhat hozzá mindenki a költségekhez.

— Vesztett kóborkutya. A város állatorvosi hiva-tala közli, hogy szerda délután egy szürkes-fekete, elhanyagolt külsejű, hosszuszőrű kutya keltette fel a járókelők figyelmét, mert az eb vesztett-nyalasan vi-selkedett. A járókelők agyonverték az állatot, amely-nek hulláját a sintértelepre szállították és megvizsgál-ták. Megállapított nyert, hogy a kutya valóban ve-sztett-gyanus volt és ezért az állatorvosi hivatal fel-hív mindenkit, aki esetleg ez a kutya megharapott volna, hogy haladéktalanul jelentkezzen az állatorvosi hi-vatalnál, hogy a kellő intézkedéseket megtehesse.

Tilos a lengyel

állami címer használata a megszállott lengyel területeken

Krakko. Rador. A lengyelországi birodalmi főkormányzó aprilis 6-jei hatállyal megtilotta a lengyel állami címer használatát. Községek és közzégi testületek saját címerüket csak külön kormányzói engedéllyel használhatják.

Svájc is bekapcsolódott az angol-francia blokádközióba.

Bern. (Rador.) Svájc. Anetta és Franciaország között megegyezés létesült a gazdasági blokádközió értelmében. A megegyezésben Svájc kénytelen volt áldozatokat vállalni.

Izraelita vallásuak pesti utazása

A Wagons-Lits-Cook menetegyhivroda közli a kö-vetkezőket a budapesti Mezőgazdasági Kiállításra von-nakozólag:

VIZUMKEDVEZMÉNY: Minthogy az ötölagos vi-zum váltásának lehetősége megszűnt, ezért a kiállítás látogatóinak ELŐZETES vizumot kell beszerezniük. A konzulátusi vizum. díj 75.— lei. Izraelita vallásu utasok az érvényes utlevélén kívül a kérvényhez az évben kiállított bizonyítványt mellékelniük, amellyel hiva-talosan igazolják, hogy átették az állampolgársági felülvizsgálatot és román állampolgárok. Keresztény-vallásu utasok pedig az utlevélén kívül eredeti SZÜ-LETESI KIVONATOT mellékeljenek. Minden egyéb okmányt a W. Lits készséggel készlt el az érdeklődők munkájának megkönnyítése céljából.

UTAZÁSI KEDVEZMÉNYEK: 50 százalékos ked-vezménnyel lehet utazni az igazolvány alapján bár-mely határtól Budapestre: 1940. március 20.án 0 órá-tól április 7-én déli 12 óráig és Budapestről vissza március 30-án 16 órától április 17-én 24 óráig. Az utazás megszakiható. Vidéki utazásra 33 százalék a kedvezmény. A CFR-vonalakon a visszautazásnál 50 százalékos kedvezmény. Az igazolvány ára 200 lei.

A fenti utazásra vonatkozó felvilágosítások, vizum beszerezés, vasuti jegyek és igazolványok a WAGONS-LITS-COOK menetegyhivrodában beszerezhetők Ara-don, a minorita-palotában.

— Hétfőn lesz Gaiban (Gál) a református urva-osoraosztás. Az eredetileg kiadott ünnepi istentiszte-leti beosztás szerint husvétvasárnap délelőtt kilenc órakor Kovács Zoltán hittanár tartotta volna a refor-mátus istentiszteletet és végezte volna az urvacsora-osztást. Időközben azonban Kovács Zoltánnak Peregu Mic-re (Kispereg) kell mennie a gyengélkedő Szondy Géza peregu mic-re (Kispereg) lelkész, tiszteletbeli es-peres helyettesítésére. Igy Kovács Zoltán husvét első napján Peregu Mic-en (Kisperegen) végzi az isten-tiszteletet és az urvacsoraosztást. Emiatt Gaiban (Gál) husvét másodnapján d. e. 9 órakor lesz az ünnepi istentisztelet és az urvacsoraosztás. Az ünnepe első napján tehát nem lesz istentisztelet.

Arad központjában

a főútvonalon, egy jóforgalmu il-latszertár (drogueria) elutazás miatt eladó. — Az eladással megbízott: Szentiványi Elek ügyvéd Arad, Piata Luther 2.

— Óskori települést fedeztek fel Magyarországon. Budapestiről jelentik: Az Illustrated London News részletesen beszámol Lázár Jenő mérnöknek sikeres ásatairól. A cikk közli, hogy a vasmegyei Sárhegy te-ejen egy óskori település feküdt, mely település a kőkorból létesült és a bronz- és vaskorban át egé-szen a rómaiakig virágzott. E település ásatait kb. 10 évvel ezelőtt kezdte meg Lázár Jenő mérnök. A település összes leleteinek ismertetése nem férne br-egy cikk keretébe és így a cikk csupán a település hallstati korának törzső sirjával foglalkozik részle-tesen, a települési magáról csak néhány érdekesebb le-tetet közöl fényképekben. Igy hüvelyes kardokat, egy kőrákaku agyaglapot, mely valószínűleg olár volt, ap-ró, néhány centiméter nagyságu edényeket, melyek gyermekjátékok lehetnek, csörgőket és csöcsös esé-szeket, amelyek csecsemőszoptatók voltak.

— Itt az ideje a gyümölcsfák tavaszi permete-zésének. Mind erre, mind az összes további nyári ápolási munkálatokra vonatkozólag részletes ut-mutatást találhatunk Tórk Bálint EMGE igaz-gató nagy népszerűségűnek örvendő, egy éven belül már második kiadást ért: A gyümölcsfák kártevői című könyvében. Megrendelhető az EM GE-nél. Ára 15-lei, mely összeg postai bélyegben is beküldhető. Cím: Str. Regala 16. szám alatt.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
FÖLDÉS gyógyyszertár, Str. Eminescu,
KARPATI gyógyyszertár, Bul. Reg. Ferdmand
ROZSNYAI gyógyyszertár, Piata Avram Iancu

A Magyar Népközösség husvétii hangversenye az Iparos Otthonban

vasárnap délután 5 órakor. — Kitünő műsor, zenekar ének és dalárda
Belépődíj nincsen! — Belépődíj nincsen!

SPORT KÖZLÖNY

Szombaton érkezik Aradra a Gloria CFR, az AMTE vasárnapi ellenfele

Legjobb csapatával érkezik a galati-i együttes

Az érdeklődés középpontjában a vasárnapi A) divíziós AMTE—Gloria CFR mérkőzés áll, mely nehéz feladatot ró az aradi munkáscsapatra. A Gloria CFR, éppen úgy, mint az AMTE, a „kritikus zóna”-ban van és a pontszerzés mindkét csapat számára ugyiszólván életkérdés. Az AMTE csapatát ugyan támogatja a honi pálya előnye, de a Gloria CFR idegenben is megmutatta már oroszulánkörmeit és a tavaszi idény folyamán Timisoaran (Temesvár) győzte le a Ripensia Együttesét.

A galati-i csapat természetesen legjobb összetételű csapatával áll ki az AMTE ellen és az együttes már szombaton Aradra érkezik, hogy a vasárnapi meccsre pihenten állhasson ki. A Gloria CFR összeállítását előreláthatólag a következő lesz:

Justin — Radulescu, Praszler II. — Popa.

Szutor, Mihajlescu — Cucula, Milea, Bodea, Demény, Pankov.

A mérkőzés délután háromnegyed 4 órakor kezdődik és előtte az AMTE és a Hakoah ifjúsági csapatai játszanak bajnoki meccset.

Természetesen a piros-feketék nem változtatnak a CAMT ellen győztes csapaton és az AMTE változatlanul a következő összetételű együttesrel áll ki:

Gerold — Slivat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Igna, Léb, Batrin, Reinhardt, Fried.

Főleg Igna készül nagy ambícióval a vasárnapi mérkőzésre, mivel a kitünő csatár reméli, hogyha tartja nagyszerű formáját, úgy szóba kerül a válogatásnál a jugoszlávok elleni valamelyik csapatban. Igna ezt eddigi játéka alapján meg is érdemli és ha vasárnap is jól játszik, valószínűleg az illetékesek is felhívják reá.

Ceureanu vezet a román-ugoszláv ifjúsági válogatott mérkőzést

Bucuresti. A központi bíróküldő bizottság kijelölte a DK első fordulójával kapcsolatosan a játéktevéteket és határbírókat. Az ifjúsági válogatott csapatok mérkőzését ezek szerint I. Ceureanu fogja vezetni, Piky Kroner és Jean Petrescu határbírók segédjével, míg az A) csapatok mérkőzésére Mielu Petrescu és Tica Iliescu játéktevéteket jelölték határbírókként. Ezt a mérkőzést egyébként a DK-szabályzatok értelmében magyar játéktevétező és pedig valószínűleg Antalics, Kiss, vagy Rubint fogja vezetni.

Kijelölték a jövőheti B) ligás játéktevétezőket

Bucuresti. A március 31-iki B) ligás fordulóra kijelölték a játéktevéteket és a második csoportban a következő bírók fogják a mérkőzéseket vezetni:

Gloria—Jiul, bíró Tepeneag.
Vulturii—Kinzsi, bíró Darázs.
CFR T. Severin—CFR Simeria, bíró Iser.
Minerul—Mica, bíró Russu dr.
Electrica—Sparta, bíró Weinerth.

B) ligás mérkőzést vezet még az aradi játéktevétezők közül Huszti, aki a carei-i (Nagyvárad) Victoria—Oltul meccset fogja vezetni.

Az aradi WAGON-LITS // COOK menetjegyiroda, Minorita-palota, értesíti a t. utazó közönséget, hogy kiad külföldi vasúti jegyeket, passzfüzeteket a hivatásos árakon ::

O Szorgalmasan készülődnek a román hölgyjátékosok a román-német mérkőzésre. Vasárnap és hétfőn, amint már megirtuk, Bucurestiben román-német női asztali-tenisz versenyt bonvóltanak le, amelyre a román hölgyjátékosok nagy lelkesedéssel készülnek. Románia színeit Adelstein Angelica és Kolozsváry Sári fogják képviselni, akik Bucurestiben a legjobb férfijátékosokkal már napok óta komoly edzéseket folytatnak hogy felkészüljenek a német csapat elleni mérkőzésre. A román-német női asztali-tenisz mérkőzés vezetőjeül Vladone Victort jelölték ki.

O Alakul a svájciak elleni magyar válogatott. A magyar válogatott csapatot, amely március 31-én Budapesten Svájc válogatottjával mérkőzik, még nem állították össze, de annyi már csak, nem bizonyos, hogy Bíró I. lesz az egyik hátvéd, Kincses a jobb, Kalocsay pedig a balszélső. Jól értesült helyen a következő válogatott összeállítását tippeljük: Csikós — Polgár, Bíró I. — Szalay, Tóth, Dudás — Kincses, Sütő, Palatinus, Mester, Kalocsay.

O Korcsolyázóverseny Oslóban. 1. Charles Mathisen (norvég) 17:71,5 mp., 2. Ivar Ballangrud (norvég) 17:14,4 mp., 3. Ake Sevfarth (svéd) 17:16,2 mp., 4. Armand Carisen (norvég) 17:17,4 mp., 5. Erling Hagen (norvég) 17:19,0 mp., 6. Hidvéghy László (magyar) 17:16,6 mp., 7. Oskar Mathisen (norvég) 17:22,6 mp., 8. Mikal Staksrud (norvég) 17:23,2 mp., 9. Max Stienl (német) 17:25,1 mp., 10. Karl Wazalek (német) és Jan Langedijk (holland) 17:28,2 mp.

O A Ferencváros veresége Zágrábban. A Ferencváros csapata Zágrábban vendégszerepelt és 5:1 (2:1) arányú súlyos vereséget szenvedett a Gradianski együttesétől. Lesnik (3), Zimmermann-csics és Matekalo, illetve Jakab szerezték a mérkőzés góljait.

Össze állították az Unirea-kupa műsorát

Bucuresti. Az Unirea ifjúsági kupamérkőzések április 7-ikén veszik kezdetüket és az első forduló műsorát már össze is állították. Ez a következő:

Resica (Resica)—Timisoara (Temesvár).
Oradea (Nagyvárad)—Satumare (Szatmár)
Cernauți—Cluj (Kolozsvár).
Chisinau—Iasi.
Petrosani (Petrosény)—Arad.
Sibiu (Nagyszében)—Brasov (Brassó).
Targoviste—Ploesti.
Braila—Bucuresti.

A következő fordulókat az ifjúsági bizottság április 23-ára és május 1-ére tűzte ki.

SZINHÁZ

Szombaton: „Dalol a nyár”,

Erdélyi Mihály operettjének bemutatója és a színház husvétii slágere

A színházlátogató, operett-muzsikál kedvelő közönség előtt kedvelt név az Erdélyi Mihályé. Operettjeiben együtt találjuk a kedves, rövid idő alatt slágerre való fülbemászó melódiákat, a bőhumorú, szellemes és frappáns szövegekönnyvel. Erdélyi Mihály minden garabja hamar a közönség népszerűségébe kerül. Emlékeztet a „Sárgapitykés közlegény” nagy sikere és sorozatos előadása, amelyet ugyancsak Erdélyi Mihály irt.

A Kamara Színház nagyszerű kiállításban hozza színre a „Dalol a nyár”-t. Pompás díszletek, gyönyörű toalettek, kibővített zenekar, kifogástalan előadást jelent a husvétii ünnepekre.

A „Dalol a nyár” bemutatója szombaton este 9 órakor lesz. A főszerepekben Erényi Böske, Major Kató, Gömöri Emma, Angyal Lilly, Ágai Margit, Felhő Ervin, Mészáros Béla, id. Szendrey Mihály, Jávor Alfréd, Lenkey István, Kun Dezső, Kiss és Ungvári Ica fel.

A premieren kívül a „Dalol a nyár” a husvétii ünnepek mindkét napján 3, 6 és este 9 órakor szerepel műsoron. Az elővételi pénztár már árusítja a jegyeket az előadásokra.

A Kamara Színház műsora:

Szombaton este 9 órakor: „Dalol a nyár”. Erdélyi Mihály legújabb táncos operettje. Főszerepben Erényi Böske, Major Kató, Gömöri Emma, Angyal Lilly, Ágai Margit, Felhő Ervin, Mészáros Béla, id. Szendrey Mihály, Jávor Alfréd, Lenkey István, Kun Dezső, Kiss és Ungvári.

Husvét-vasárnap délután 3 órakor, délután 6 órakor és este 9 órakor: „Dalol a nyár”. Erdélyi Mihály táncosoperettje.

Husvét-hétfőn délután 3 órakor, délután 6 órakor és este 9 órakor: „Dalol a nyár”. Erdélyi Mihály táncosoperettje.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Feleségemtől, Corpás Györgyné szül. Fachelmann Annától különváltan élek, érte sem anyagi, sem erkölcsi felelősséget nem válllok. Arad, 1940. március 20.

Corpás Gheorghe
Chisineu-Cris

Köszönetnyilvánítás.

Felelhetetlen férjem, dr. Birkenheuer Mihály, volt ujaradi orvos és szanatóriumtulajdonos elhalálása alkalmával hoztam juttatott nagyon sok részvényt nyilatást nem tudom egyenként megköszönni. Ezért kérem mindazokat, akik e nehéz napjaiban vigasztaló szavakkal felkerestek, ezuton fogadják hálás köszönetemet. Különös köszönetemet fejezem ki a főtisztelendő papságnak, az orvosok Semmelweis-csoportjának, a templomi énekkarnak, a tiizoltó- és iparosegyletnek, valamint azoknak, akik koszorut helyeztek a sírra és megjelentek a temetésen.

Özv. dr. Birkenheuer Mihályné

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik forrón szeretett feleségem elvesztése felett érzett fájdalmamat részvényt nyilatkozatukkal enyhítették, a néhai temetésén résztvettek és az elköltözött hantjára koszorut és virágot helyeztek, ezuton mondok hálás köszönetet.

Bleichner József

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Százharminchat magyar tejszövetkezet működik Erdélyben

Szövetkezeti előadások a főiskolások számára

A nehéz idők nálunk is felébresztették az egymástartalás és együttműködés szellemét s mind gyakrabban halható az a megállapítás, hogy az ardeali (Erdély) magyarság életének megszervezésére a szövetkezetek hivatottak s csak egészséges népi gazdasági szervezettség nyomán fakadhat egészséges társadalmi fejlődés.

Az új jelszó visszhangot vert fiatalágunk lelkében, megértette a szövetkezésben rejlő erőt és egymásután létesültek saját gazdasági szervezeti diákszövetkezetek.

A két szövetkezeti központ: a csiuji (Kolozsvár) hitelszövetkezetek központja és az aiudi—(enyedi) „Hangya” központ segítségével 6 központi szakfeladást segítő előadást tartott a főiskolások számára az általános szövetkezeti mozgalmáról és az ardeali (Erdély) szövetkezeti mozgalmáról jelenlegi helyzetéről. Az ezután következő gyakorlati szemináriumokon a különböző szövetkezetek szervezéséről, ügyvezetéséről fog szakképzést nyerni, hogy azután nyáron azok az ifjak, akik a szeminárium végzetével érdemesnek találhatnak, körzetvezetők mellett és nagyobb áruraktáraknál gyakorlati munkát végezzenek.

Február 12-én dr. gróf Bethlen László, a „Szövettség” Hitel- és Gazdasági szövetkezeti központ vezérigazgatójának érdekes bevezető előadása nyitotta meg az előadásorozatot. Előadásában röviden történeti bevezetés keretében ismertette azokat a szövetkezeti elveket, amelyeket a rochdeali takácsok fejtettek le és melyek ma már az egész világot átfogó modern szövetkezeti mozgalomnak képezik az alapját. Szemléletesen mutatta be, hogy milyen fontossága van a szövetkezeti mozgalomnak üzleti szempontból is, hiszen elég, ha csak arra gondolunk, hogy a hajdani rochdeali szövetkezet ma 25.000 taggal és körülbelül 500.000.000 leinek megfelelő forgalommal dolgozik.

— Ambár Ardealban (Erdély) a szövetkezeti eszmének sok akadályal kellett megküzdenie, főképp hiánnyal és közönnyel kellett birkóznia, mozgalmunk mégis gazdasági életünknek egyik legkomolyabb tényezője.

Befejezésül rámutatott arra, hogy az ifjúságnak milyen nagy szolgálati lehetőségei vannak népünk iránt a szövetkezeti mozgalom keretein belül és hangsúlyozta, hogy fiatal erőkre van szükség, akik a megkezdett munkát tovább fejlesszék.

A falvak szövetkezeteinek élete

Az előadásorozatot második előadását dr. Nagy Zoltán szövetkezeti tanár tartotta a szövetkezeti mozgalom történeti fejlődéséről.

Dósa Albert az aiudi (Enyed) „Hangya” központi technikai osztályának igazgatója tartotta a szeminárium harmadik előadását. Megkapó szavakkal ismertette a fogyasztási szövetkezeteket s különösképpen a fajú fogyasztásának szövetkezeti megszervezését.

— Ma Ardeal-ban (Erdély) a magyarlakta területeken minden faluban meg lehet találni a fogyasztási szövetkezetet. Minden falusi ember a maga borsjában vásárol — mondotta a továbbiakban az előadó. Rendszerezett, tisztaságot, javaink gondozását vitte be a falu életébe a szövetkezet. Ma 330 szövetkezetünk van, de lehetne ezer és akkor körülbelül egymilliórd leí évi forgalmat érhetnénk el fogyasztási szövetkezetek, ami azt jelentené, hogy minden járás megkaphatná a maga körorvosát, minden falu a maga iskoláját, népkönyvtárát és körülbelül száz egyetemi hallgatót tudnánk külföldre küldeni tanulni. A továbbiakban az előadó a fogyasztási szövetkezetek demokratikus szellemét emelte ki: Mindenki fogyasztó, az ur és a szolga is — tehát mindketten tagjai a fogyasztási szövetkezetnek.

A következő, negyedik előadásban Horváth József, a csiuji (Kolozsvár) hitelszövetkezetek központjának főellenőre ismertette az ifjúsággal a hitelszövetkezeteket.

A hitelszövetkezetek célja a tagok főkezeskedésének a kielégítése. Szövetkezetekünk azonban saját főkéjükben (üzletreszek, tartalmak) valamint a tagok megtakarított pénzeiből, betétekből, nem tudják a tagok hitelfigényeit kielégíteni, hanem kénytelenek visszszámítolást igénybevenni, ami már idegen főke bevonására jelent.

Vázolta a hitelszövetkezetek jelenlegi helyzetét és rámutatott a képzett vezetők hiányára.

Az utolsó szemináriumi estét két értékes előadás hangzott el. Dr. gróf Bethlen László vezérigazgató előadása a tej- és egyéb gazdasági szövetkezetekről és dr. Nagy Zoltán előadása a szövetkezeti nevelésről és az iskolai szövetkezetekről.

Dr. gróf Bethlen László a különböző külföldi szövetkezetek ismertetése után ráért az ardeali (Erdély) gazdasági szövetkezetek ismertetésére. Különösképpen a tejszövetkezetek jelentőségét emelte ki és hívta fel rájuk az ifjúság figyelmét, példaként állítván Dániát és a balti államokat.

— 1930-ban hét tejszövetkezet volt központunk kötejkében. 1931-től kezdtem meg a munkát — mondotta többek között az előadó — rengeteg akadállyal küzdöttem meg, de kitartással odajutottam, hogy ma 135 tejszövetkezetünk van.

— A termékek egységesítése érdekében központi tejfeldolgozókat állítottunk fel.

A szövetkezetek rendszeres fizetése következtében a falusi gazda jó takarmányt adhat állatainak, ami pedig a termelés emelését jelenti.

Tojás-szállítás a külföld számára

Két nagy hiányt állapíthatunk meg: mincsen törzskönyvezett állatállományunk és hiányzik a szállítási kényszer. Hiányzik a gazda és a szövetkezet közötti közelezt megállapodás, amelynek értelmében csak a szövetkezetnek szállít és a szövetkezet pedig tőle vásárol. Megemlékezett a tojás-gyűjtő szövetkezetekről és ifjúságunk elismeréssel vette tudomásul, hogy közelebről elindul az első vagon szövetkezeti tojás a külföld felé.

Ismertette még a gabona-, gyümölcs-, jelölberjő-, paprika-, gép-, villamosági és a Ghiris-en lévő földgázszövetkezetet. Előadását azzal a kíváncsággal fejezte be, hogy minden magyar gazda legalább öt-hat szövetkezetnek legyen a tagja.

Az est második előadója, dr. Nagy Zoltán, rövid előadásban beszélt a szövetkezeti nevelésről: hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti mozgalmat csak neveléssel lehet biztosítani. Beszélt a nagy tömegek szövetkezeti neveléséről, mely szóban, írásban és technikai eszközökkel történik. Továbbá ismertette a szövetkezeti sajtót és sajnálatul jelentette ki, hogy a technika terén semmire sem tud beszámolni, de reméli, hogy nemsokára nyugati mintára nálunk is megjelennek a propagandafilmek és mozikaravánok.

A szövetkezeti iskola nevelése keretében ismertette iskolai szövetkezeteket, ahol középiskolás ifjúságunk gyakorlati szövetkezeti nevelésben részesül, megtanulja a múltat értékelni, a jövőt építeni és felkészül arra, hogy szövetkezeti mozgalomunk öntudatos tagja legyen. **TÓTH SAMU**

A temestartományi kereskedelmi testületek szövetsége a tervezett ui 2 százalékos adó helyett átalányadó bevezetését kéri!

A temestartományi kereskedelmi testületek szövetsége értekezletet hívott össze, amelyen számos időszerű kérdést vitatott meg. Az értekezlet során dr. Dragan-Körner József főtitkár és Endre Károly titkár ismertették a megjelentek előtt az új pénzügyi jellegű törvénytervezeteket. Beszámolójukban utaltak arra, hogy ezeket az új törvényeket minden egyes kereskedőnek közölni kell ismernie, annál is inkább, mert azok, akik a törvények rendelkezéseinek nem tesznek eleget, rendkívül szigorú büntetéseket tesznek ki magukat.

Megemlékeztek róla, hogy az új törvények között szerepel a rendkívüli nemzeti hozzájárulásról szóló törvény, amelynek értelmében az 1939. évi rendkívüli jövedelem után külön adót kell fizetni. Azt az összeget, amelyvel az 1939. évi jövedelem az elmúlt négy év átlagos jövedelmét meghaladta, 1940. április 20-ig be kell jelenteni és ez után kell kifizetni a rendkívüli nemzeti hozzájárulást. Az elő-

Aláírták a román-olasz fizetési egyezményt

Eredményesen fejeződtek be a külkereskedelmi tárgyalások

Bucuresti. Az olasz—román külkereskedelmi vegyes bizottság tegnap befejezte munkáját. A tárgyalások a legszívélvesebb mederben folytak. Megvizsgálták az összes kereskedelmi és fizetési kérdéseket és megállapították az árucserreforgalom kereteit 1940. év végéig. Ugyancsak vizsgált tárgyává tették a két ország közötti gazdasági együttműködés valamennyi lehetőségét. Megkötötték a fizetési egyezményt, amelyet olasz részről a bucurestii olasz követ és Augustino, az olasz delegáció elnöke, román részről pedig Christu külkereskedelmi miniszter írtak alá.

— Gyapotvásárlás az ardeali (Erdély) háziipar szükségleteinek fedezésére. Bucuresti. A nemzeti szövetkezeti intézet nagvobb menziségű paraszt-gyapot vásárlására kötött megállapodást, az ardeali (Erdély) háziipar szükségleteinek fedezésére.

A romániai kőolajipari

vállalatok egy napi termelése

Bucuresti. Az Argus a következő kimutatást közli a különböző kőolajipari társaságok napi kőolaj-termeléséről: Március 15-én az Astra Romana 313 vagon, a Concordia 230 vagon, a Romano—America 197 vagon, a Steaua Romana 192 vagon, az Unirea 177 vagon, a Columbia 170 vagon, a Creditul Miner 80 vagon, a Prahova 72 vagon, az IRDF 40 vagon, a Foraj Romanesc 32 vagon, a Petrolul Romanesc 24 vagon kőolajat termelt.

— **VENDÉGLŐSÖK FIGYELMÉBE!** Az aradi vendéglősök szindikátusa ezúton hívja fel tagjai figyelmét a Monitorul Oficial március 19-iki számában megjelent azon minisztertanácsi jogszabályra, amelynek értelmében szardán és pénteken szarvasmarha, sertés, vagy bárányhús nem fogyasztható. A fenti korlátozás a szárnyas húst és a halat nem érinti. A szindikátus külön figyelemzett tagjait, hogy a hús szardán és pénteken való forgalombahozatalának tilalma nemcsak a mészárszékekre vonatkozik, hanem a vendéglőkben sem szabad ezeken a napokon húsételeket eladni. Egyébként az említett napokon hús a magánháztartásokban sem fogyasztható.

— **A takarmánvozás összes részletkérdésére pontos és világos utmutatást találhatunk az EMGE kiadásában megjelent „Okszerű takarmánvozás”-ban.** Szeghő Dénes nyug. állattenyésztési főfelügyelő hosszú évek tapasztalataiból és a modern takarmánvozástan elméletéből merített példákkal vezet rá a helyes és okszerű takarmánvozásra és vele kapcsolatos kérdésekre. Az EMGE Gazdaköri Könyvtársorozatának II-ik számaként megjelent füzet megrendelhető 25 leí ellenében az EMGE-nél, Cluj Str. Regala 16. szám alatt.

adók közölték, hogy a szövetség gondoskodik majd arról, hogy tagjai a bejelentésekhez szükséges nyomtatványokat megkapják.

Részletesen ismertették azt a törvénytervezetet is, amelynek értelmében 1940. április elsejétől kezdve mindennemű eladás, illetve vásárlás után 2 százalékos külön belfuvelletéket kell leróni és ezt az illetéket a vevő viseli. Néhány árucikk kivételével minden vásárlás, még a legcsekélyebb összegű vásárlás után is le kell fizetni majd ezt az illetéket. Ugyanennek a törvénynek értelmében a kereskedőknek a törvénynek értelmében a kereskedőknek napi kimutatást kell tenniük. Tekintettel arra, hogy ez, valamint a belfuvelgek kezelése rendkívül bonvolult munkát igényel, a temestartományi kereskedelmi testületek szövetsége elhatározta, hogy emlékirattal fordul a kormányhoz, amelytől azt kéri, hogy az új illetékek fejében a kereskedők átalányösszeget fizethessenek le és belfuvelgek alkalmazása nélkül haiták be a vevőtől a 2 százalékos adót.

Legújabb jelentéseink:

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.), 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 18.50: Pozsony (298.8 m.), 19.50: Radio-România (364.5 m.), 20: Radio-Toulouse (328.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma III (221.15 m.), 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.), GRX (30.96 m. röv. hull.), 23.15: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 23.45: Pozsony (298.8 m.), 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.), 23.45: Nicot PTT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

PÉNTEK, MÁRCIUS 22

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásjelentés, háztartási és orvos tanácsok, 12.10 Keleti dalok és táncok lemezekről, 13.20: Idő-jelzés, művészeti, kulturális és sportközlemé-nyek, 13.30: Vasile Julea zenekara, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása, Rodica Bujor ének-számaival, 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Technikai üzenetek, 19.17: Vallásos ze-ne lemezeken, 19.35: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania, 19.45: Nicolae Iorga ta-nár előadása a román jog és erkölcsről, 20.10: Wagner: Walkürök, Háromfelvonásos Opera, Közvetítés az Operából, 21.15: Hírek, sport-, közlemények, 22.55: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 10: Református Istentisztelet, 11: Hírek, 11.15: Egyházi ének és szentbeszéd, 12-15: Evangélikus istentisztelet, 13.20: Időjelzés, időjárás és vizá-lásjelentés, 13.30: A Budapesti Hangverseny Zenekar, 14.45: Hírek, 15: A rá-dió szalonzenekara, 17.10: Szent Ambrus em-lékeztés, Hangfelvétel, 17.45: Időjelzés, időjá-rásjelentés, hírek, 18.15: Gyászszolozsma a kö-bányai templomból, 19.30: A szent kereszt, Nagypénteki versek, 19.55: Jancsin Ferenc he-gedül, zongorakísérettel, 20.15: Hírek, 20.25: J. S. Bach: János-passió, 22: Hírek, 23.30: Hí-rek, időjárásjelentés, Majd: hangszerszókók le-mezekről, 24: Hírek német, olasz, angol és fran-cia nyelven.

Budapest II, 20.15: Dániel Ilonka zongorázik, 21: Hírek, 21.25: Zenekari művek hanglemezről, 22.35: Időjárásjelentés.

Ma fogadja az Uralkodó a parlament választelirati küldöttségét

Bucuresti. A szenátus ülésén Argetoianu elnök bejelentette, hogy Őfelsége pénteken fogadja a parlamenti bizottságot, amely a felirati választ nyújtja át az uralkodónak. Mitita Constantinescu pénzügyminiszter több, a költségvetéssel kapcsolatos észrevételre válaszolt és hangsúlyozta, hogy a pénzügyi vonatkozó törvények létrehozatalánál azokat tekintetbe fogják venni. Panescu N. költségvetési előadó részletesen beszámolt a költségvetésről és hangsúlyozta, hogy a költségvetés teljesen ki-

egyensúlyozott, majd rámutatott a pénzügy-miniszter érdemeire, aki a mai súlyos időkben is ilyen tökéletesen kiegyensúlyozott költségvetést tudott létrehozni. Utána a pénzügyminiszter szólalt fel és kiemelte munkatársai érdemeit a költségvetés összeállítása körül. Beszédét a szenátorokhoz intézett azon kérelemmel fejezte be, hogy nyújtsanak segítséget a költségvetési tervezet keresztülviteléhez, amely az ország pénzügyi egyensúlyát fenntartani hivatott.

Pénteken délután mutatkozik be az új francia kormány a parlamentben

Az új kabinet hivatalos névsora és pártállás szerinti összetétele

Páris. (Rador). Csütörtökön délután 3 órakor a francia kormány tagjai megérkeztek Paul Reynaud miniszterelnökhöz és a kormányt véglegesen háromnegyed 4 órakor alakították meg. Ekkor indult utnak az új miniszterelnök munkatársaival az Elysée-palota felé, ahová 10 perccel 4 óra előtt érkeztek meg. Noha a végleges kormányalakítást még nem hozták nyilvánosságra, bizonyosra veszik, hogy az azonos a Havas-jroda által közölt névsorral, amelyben csak kisebb módosítások vannak és pedig a nemzetnevelésügyi tárca-t Sarrault-al, a postaügyi Juliennel az egészség-ügyit Heraud-al, a nyugdíjügyi pedig Rivier-vel töltö-ték be.

Egy későbbi jelentés szerint a Reynaud-kormány tagjainak hivatalos névsora a következő: Miniszterelnök és külügyminiszter: Paul Reynaud. Helyettes miniszterelnök: Chaumemps, nemzetvédelem: Daladier, igazságügyi: Serol, belügy: Henry Roy, pénzügy: Lamoureux, tájékoztató: Frossard, haditengerészet: Campinchi, légügy: Eynac, nemzetnevelésügyi: Sarrault, gyarmatügyi: Mandel, kereskedelemügyi: Rollin, köz-munkaügyi és szállítmány: De Monzie, munkaügyi: Pomaret, postaügyi: Julien, kereskedelmi tengerészeti: Rio, ellátásügyi: Queuille, földművelésügyi: Thellier, hadfelszerelés: Dautry, közegészségügyi: Heraud, nyugdíjügyi: Rivier, zárlatügyi: Monnet, állami tükörök: miniszterelnökség: Champatier de Ribes, helyettes: Schuman, nemzetvédelem: Ducos, belügy: Jacquinet.

pénzügy: Laniel, tájékoztató: Fevrier, haditengerészet: La Cour Grandmaison, kereskedelemügyi: Lagrange, közmunkaügyi: Albertin, kereskedelmi tengerészet: Pinelli, hadfelszerelés: Many és Blanche, nemzetgazdasági: Hachette.

Az új francia kormány névsorában 15 képviselő, 6 szenátor és egy parlamenten kívüli politikus (Dautry) kapott helyet. Politikai szempontból a következőképen oszlanak meg a kormány tagjai: 6 baloldali demokrata és pedig Eynac, Roy, Sarrault, Queuille és Rio, 4 radikális-zsacsiakista: Daladier, Campinchi, Lamoureux, Julien, 3 szocialista: Serol, Monnet, Rivier, 2 baloldali köztársasági: Rollin és Thellier, 3 szocialista-köztársasági Unióbeli: De Monzie, Pomaret és Frossard, 3 függetlenségi: Mandel, Reynaud és Heraud, egy technikus: Dautry.

Az új kabinet pénteken délelőtt 10 órakor miniszteri tanácsulést tart, majd délután 3 órakor mutatkozik be a parlamentben. A jelenlegi kormány ugyanannyi tagból áll, mint annak idején Clemenceau hábo-rus kormánya, csupán két újítást tartalmaz és pedig elsősorban a háborús bizottságot, amelynek a miniszterelnök, a helyettese, a nemzetvédelmi miniszter, a gyarmatügyi miniszter és a pénzügyminiszter a tagjai. A bizottság hetenként háromszor ülésezik Reynaud el-nökletével. A másik újítás a miniszterközi gazdasági tanács, amely hetenként egyszer tart majd ülést ugyan-csak a miniszterelnök elnöklété mellett. (Rador).

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az előre fizetendő

ÜZLET

Jómeneteli cukorkauzlet Arad egyik legforgalmasabb helyén, átadó. Cim a kiadóban. 1334

ALKALMAZÁST KERES

Szakképzett gyermekgondozónő, több éves gyakorlattal állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 1413

Hat gimnáziumot végzett nő kezdő iro-dai, vagy pénztárkezelői állást keres. Cim: Biró Erzsébet, Calea 6 Vánatori 103. 1415

ALKALMAZÁST NYER

Helyi ügynököket keres

Ardeal minden járási székhelyén gyár-vállalat, házliparhoz szükséges új cik-keinek bevezetéséhez és eladásához.

Hölgyek előnyben!

Ajánlatok re erenciák feladásával „Ré-gi vállalat” je igére a kiadóba küldendő

Főző minden es leányt keresek éves bi-zonyítvánnyal. Str. Alexandri 9., II., 6. 1422

VÉTEL-ELADÁS

Eladó: egy nagyon jó állapotban levő cséplőgarnitúra, eredeti 10-es Hoffherr magánjáró, teljes felszereléssel. Szent-andrey Lajos Sfánta Ana, Jud. Arad. Je-lefon 8. 1387

Gépvevők és eladók figyelmébe!

Minden nagyságu és márkájú gőz-, valamint traktoros cséplőgarnitúrák, külön cséplőszekrények, gőzlokomo-bilok és traktorok. Új és használt kikapácsoló őrölmalmok, daráskövek, 10-50 HP fa-, gáz- és nyersolaj-motorok, esztergapadok, purifikátor és kombinált herefejtők. Váhalom mindenféle gépek közvetítését jutá-nyos százalék mellett. Kérem biza-lommal hozzám fordulni sziveskedje-nek.

Hoff Árpád gépigynök, Satu-l-nou, judetul Arad.

LAKÁS

Háromszobás, összkomfortos lakás elő-nyös áron kiadó. Cim a kiadóban. 1414

Ötszobás magánház, szép, komforttal, világos, nagy pincével, kiadó. Bul. Car-ol 68. 1356

Új házban 2 és 3 szobás, teljes komfor-tu lakások május 1-re kiadók. Bul. Car-ol 68. 1355

Urilakás a Bul. Carol 41. szám alatt azonnal kiadó. 1400

Kiadó lakások, déli fekvésű, erkélyes, modern, elsőemeleti, 1-3-4-5 szoba-sak, fürdőszobával. Str. Moise Niccoară 11. 1406

Kiadó magánház: 4 szoba, fürdőszoba, parkirozott udvar. Str. Porumbaru 13. Megtekinthető: délelőtt 11-1 és 4-6 között. 1410

KÜLÖNFÉLEK

Belvárosi ingatlanra első helyen 250.000 leies kölcsönt keresek. Cim a kiadó-ban.

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, díó-hálók, modern ebédlő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai ír-asztal, írógépek, Piano, rövid ke-reszthúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezési ékszereket. Zá-logkölcsonnt közvetítünk a temesvári zá-logházba, előleget adunk, olcsón hoz-szabbítunk Tempo bizományi üzlet. Fl-scher Eliz-palota.

HATSCHKEK

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Bulev. Carol 46 (lakás ugyanott) TELEFON: 26-95

Előnyös ajánlatok:

2,300 ezer: Luther-templomnál emele-tes, összkomfortos 6 középnagy lakás, beépíthető telek, jó jöv. — 2,100 ezer: főtéri, nagyfrontu átjáróház, úzietek, jó lakáselosztás, 10% jöv. — 1,800 ezer: Fehér Keresztnél emeletes, modern tér-ház, 12% hozam, 1,500 ezer: belvárcsi 5 összkomfortos lakás — 1,400 ezer: ugyanott részben új, üzletes sarokház. — 1,200 ezer: luxúsvilla modern, össz-komfortos lakásokkal, — 950 ezer: fő-uton sarokház, 2 üzlet, 3 lakás, jó jöv. — 860 ezer: Színházhoz közel emeletes, 2 üzlet, 3 lakás, jó jöv. — 800 ezer: közkörháznál magas földsztes, alapincé-zett 3, 2 s 1 sz. fürdőszobás lakások, nagy southerrain. — 720 ezer: körút mel-letti sarokház, 4 üzlet, 6 lakás, jó ho-zam — 650 ezer: Crisan-u.-nál rész-ben új 2x3, 1x2 sz. kompl. lakás, nagy kert, pince. — 560 ezer: Urania táján bérház 1x4, 2x1 sz. telj. lakás, parkett, fürdősz., több üzlet. — 509 ezer: Rend-őrségnél félemeletes 3, 2 s 1 sz. laká-sok, kert, közművek. — 430 ezer: Má-rásestinél több lakás, közművek 10% jöv. — 400 ezer: Eminescu-u.-nál több lakás, közművek, 30 ezer hozam — 350 ezer: központban 4-sz. fürdősz., cserépkályhák, 295 ezer: 2 lakásos, új villa, parkett, pince, gyümölcsös kert — 190 ezer: 2 sz. új ház, cserépkály-hák, görredőnyök, gyümölcsös, beköt-hető vízvez. — 140 ezer: központhoz közel 1x2, 2x1 sz. telj. lakás, kert, 16 ezer hozam, Kölcson betáblázásra.